

Dr. Juozas Girnius apie filosofiją lietuviuose

JUOZAS PRUNSKIS

Mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje lapkr. 27 d. "Aidu" redaktorius dr. J. Girnius skaitė paskaitą "Istorinis žvilgsnis į lietuvišką filosofiją".

Pažymėjo, kad šiuo metu tėra tik vienas tarptautinio masto filosofas, kilęs iš Lietuvos, tai Emanuel Levinas. Tai suprantama, nes mes savo kultūrinį gyvenimą matuojame ne šimtmečiais, o dešimtmečiais. Didžiųjų Vilniaus barokui, bet jį juk išstātė vokiečiai ir italai.

Filosofijos studijos Lietuvoje

Iki 16 a. pusės nebuvo Lietuvoje aukštesnių mokyklų. I užsienį tik 16 a. antroje pusėje gausiau jaunimas vyko studijuoti. Pas Kulvietį buvo ir Platonas, ir Aristotelis. Lietuvoje filosofijos studijos prasidėjo su Vilniaus kolegija, greit virtusia akademija. Filosofija buvo dėstoma Kauno, Raseinių, Marijampolės ir kitose kolegijose.

Zaluskio vadovėlis buvo pirmas filosofijos vadovėlis, išspausdintas Vilniuje. Vėliau išėjo visa eilė filosofijos vadovėlių lotynų ir lenkų kalba. Uždarius jėzuitų akademiją, filosofija buvo panaikinta. Atidarius Vilniaus universitetą, buvo įvesta filosofija. Po 1831 m. universitetas buvo uždarytas ir filosofija panaikinta. Ir vėsk. Baranaukas yra davęs filosofinių darbų.

Atgimstančioji Lietuva

Atgimstančioji Lietuva filosofija turėjo pradėti iš nieko. Kitoje srityse atramos buvo rasta liaudies kūryboje (dainos, liaudies menas ir t.t.). Filosofinių spaudinių ėmė rasti keliant tikėjimo — netikėjimo klausimus, tačiau aušrininkai filosofiją dar nedavė. Lietuvių filosofijai buvo uždaviniai išsiaiškinti savą inteligentią ir duoti tautai teisingo kelio gaires. Čia daugiausia reiškėsi Jakštas, Vydūnas.

Jakštas

Jakšto pagrindiniai veikalai šioj srityj: Mokslo ir tikėjimas, Logika, Plikto problema. Jakštas buvo nuoseklus ir griežtas konservatorius, bet filosofijoje buvo tam tikra prasme revoliucionierius ir irracionalistas. Jis dairėsi į Solovjovą ir Vronskį, kurie ne-

buvo racionalistai, o mintytojai su religiniu atspalviu.

Vydūnas

Vydūno filosofinis pagrindas — lotynų filosofija, emonizmas, didįjį dėmesį kreipiant į sąmonę, sudarančią ir etinį pagrindą. "Sąmonė", "Tautos gyvata" — jo veikalai filosofinėmis mintimis.

Prof. Šalkauskis

Filosofijos uždavinius suvokė ir jiems profesiskai atsidavė prof. Šalkauskis. Savo veikle "Sur les confines de deux mondes" tiesė pirmas savo filosofines gaires.

Šalkauskis savo kurse įvedė ir mokslinio darbo metodiką, kūrė filosofinę terminiją ir atskleidė — ką reiškia filosofiskai mąstyti, tai dėstydamas veikle "Kultūros filosofijos metmenys".

Šalkauskis vengė bet kokių kraštutinių, ieškojo sintezės, kuri pas jį darėsi sinonimas tiesai. Šalkauskis buvo pagrindinis mūsų demokratijos ideologas, smerkdamas ir komunistą ir kapitalizmą. Tautinė filosofijoje kėlė etinį momentą, atmesdamas nacionalizmo kraštutinumą. Jis mūsų tautai kėlė uždavinį — sulydyti rytus ir vakarus sintetine jungtimi.

Dovydaitis

Pranas Dovydaitis — kaimo vaikas, ateitininkų kūrėjas, trijų mokslinių žurnalų leidėjas buvo filosofas enciklopedistas, įkūręs pirmą lietuvių filosofijos žurnalą "Logos", pradėjęs eiti dar prieš universiteto įkūrimą. Antaras jo gilus žurnalas "Kosmos". Net ne jo pažiūrų žmonės, kaip Čepinskis, Biržiška aukštai vertino šį jo užmojį.

Trečias prof. Dovydaičio įsteigtas žurnalas — "Soter", kurį vėliau perėmė teologai.

Kuraitis

Prof. Pr. Kuraitis, taipgi kalinčas Sibire, buvo uždaras žmogus, mažai žinomas, bet jis buvo pirmasis, kuris metėsi į filosofines problemas, davęs veikalus "Pagrindiniai gnosologijos pagrindai" ir "Ontologija". Jis kėlė klausimą, kokia filosofija turi būti. Pabrėžė, kad filosofija neturi remtis autoritetais, o loginėmis išvadomis, filosofija — kritiškai proto išvados; pati filosofija turi nešti šviesos į gyvenimą — tokie buvo jo keliama reikalavimai filosofijai.

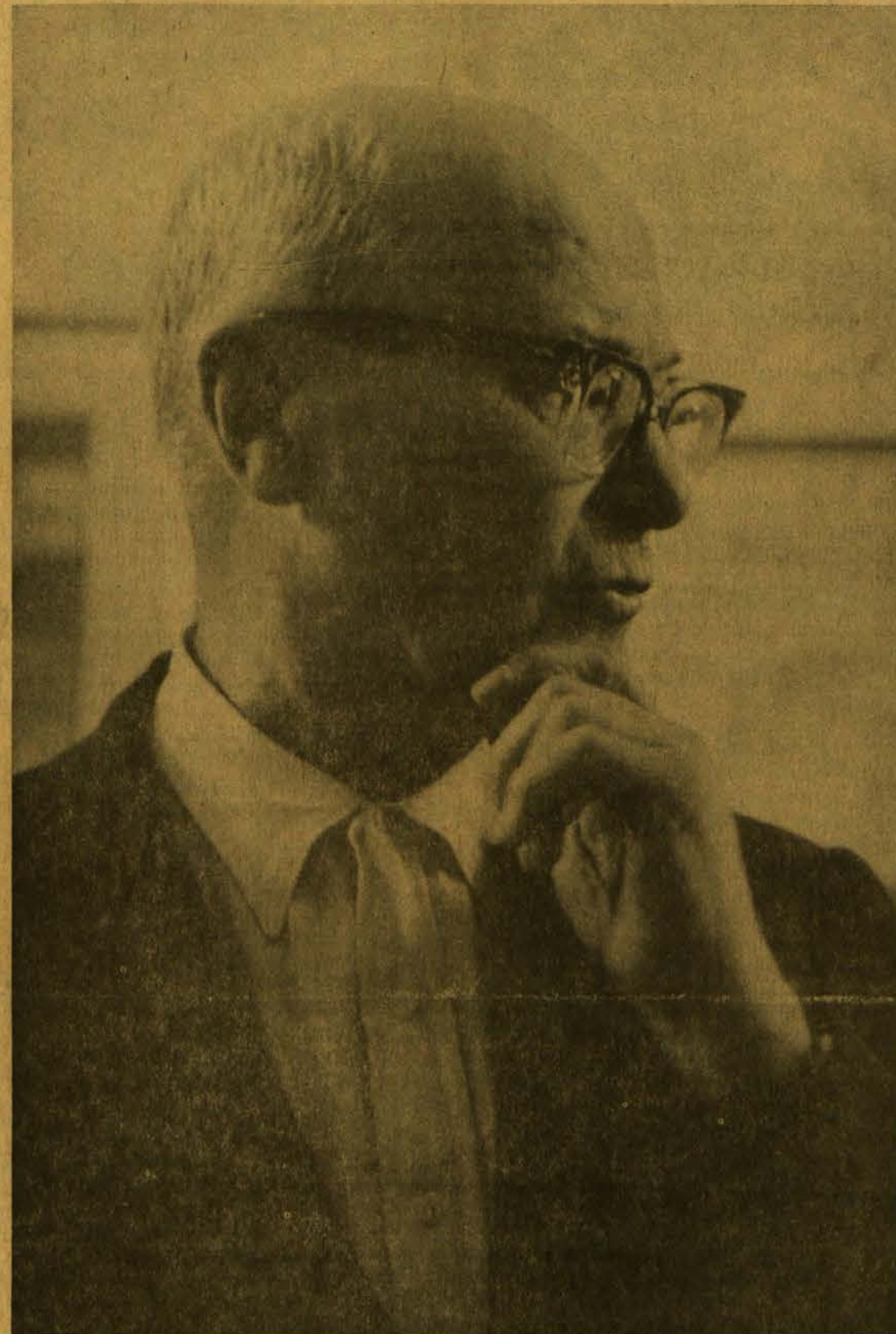
Ši filosofija galima pavadinti neotomizmu.

Sezemanas

Antra grupė telkėsi humanitarų fakultete, leidusiam "Erasmus". Pirmasis čia buvo irgi Sibiro kankinys Sezemanas. Lietuvių filosofiją praturtino logikos vadovėliu; rašė filosofinius veikalus ir vokiškai.

Karsavinas ir Šilkarskis

Leonas Karsavinas, istorikas, (Nukelta į 5 pusl.)

Adomas Galdikas, vienas iš kūrybingiausių lietuvių dailininkų, mirė gruodžio 7 d. New Yorke, eidamas 77 metus amžiaus

Nuotrauka Vytauto Maželio

Su Galdiku atsisveikinant

ADOLFAS VALESKA

Praėjusio sekmadienio popietėje Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje, gausiai susirinkę lietuvių jėzuitų bičiuliai tradicinę vakarienę, šnekučiuodamiesi, užkandžiaudami, stebėdami meninę programą ir šiltai plovami jos dalyviams, nenujauzėme, kad tą pat dieną iš šio pasaulio atsiskyrė vienas didžiausių šių laikų mūsų dailininkų. Rašytojas Aloyzas Baronas tada pranešė, kad gavęs liudiną žinią iš New Yorke — mirė Galdikas.

Vakarienes iškilmes ir programą vyko toliau, tačiau mintys buvo jau toli už salės sienų — tenai, pas Galdiką, jį patį ir jo kūrybą.

Atgimstančios Lietuvos meninėje veikloje dailininkas Adamas Galdikas buvo viena iš įdomiausių asmenybių ne tik savo kūryboje, bet ir visuomeninėje veikloje.

Pirmą kartą su Galdiku teko susitikti 1921-mais metais, bebūnant pirmo kurso studentu Meno mokykloje Kaune, kur dailininkas tuo metu dėstė piešimą. Nuo tada Galdikas tapo ne tik studentijai, bet ir visai anuometinei menininkų šeimai pagrį-

ne tik lietuviškos gamtos portretą, bet ir jos atmosferą. Jis, kaip ir Donelaitis ar Katiliškis, toje gamtoje ieškojo ne blizgučių, bet nemeluotos išraiškos. Jo studentams visa tai padarė didįjį įspūdį, ir jau anuomet mes pasakėme: Galdikas yra lietuviškas.

Galdikas buvo ekspresyvus ne tik savo kūryboje, bet ir būde. Dažnai jis mus stipriai išbardo, joje darydavome ne pagal jo sampratą, mes jam taip pat atsikirsdavome, bet jis buvo mūsų. Nebuvo jis metodiškas ir vengė nustatytos rutinos, kas "so lidžiam" studentų gal ir kėlė nerimą, tačiau jo nerimstantis ieškojimas naujų išraiškos formų

ADOMAS GALDIKAS

KAZYS BRADŪNAS

Sprogo drobė... Ir staiga

Dunda dangų skaldanti jėga.

Plazda žemė perplėstu rūbu —

Kaip srovė, prieš krisdama, drebu.

Kertinė Parastė

LIETUVIŠKOS KNYGOS... I ŠIUKŠLYNĄ

Dažnai tenka skaityti spaudoje nusiskundimų, kad šio krašto viešose bibliotekose nėra lietuviškų knygų, arba jų yra labai mažai. Atsiranda gerų tautiečių — patriotų, kurie nuperka lietuviškų knygų ir jas kaip dovaną išsiuntinėja visai eilei bibliotekų. Daugelis mano, kad tuo būdu bus atliktas geras darbas. Deja, taip nėra, nors ir būtų gavęs padėkos laišką iš bibliotekos, siunčiamą automatiškai.

Kas dirba šio krašto bibliotekose, tas gerai žino, kad nemokamos ir neužprašytos knygos, nusiųtos į bibliotekas, dažnai atsiduria ne ant lentynų, bet... šiukšlių dėžėse. Mažiausia su puse tokių knygų taip atsitiks. Tą patį mes darome su visokiomis reklamom ir pasiūlymais ("junk mail"), — metame į krepšį nei voko neatdare.

Bibliotekos apskaičiuoja, kad joms sukataloguoti vieną knygą, pagaminti jai kortelės ir jas įkliuoti į katalogų dėžes, kaštuoja apie 5 dol. Be to, beveik visose bibliotekose vis trūksta lentynose vietos. Laikomose tos knygos, kurios skaitytojų yra reikalaujamos. Bibliotekos dažnai turi "selection officers", kurie nusprendžia, kokias knygas laikyti ir kurias išmesti. Lietuviškom knygom yra nelengva per šią kliūtį perskoti: daugelis tų pareigūnų nežinos, nei kokia kalba tos knygos parašytos, nei apie ką ten rašoma, bet svarbiausia — suabejos, ar bus joms skaitytojų, ar bus pareikalavimas. Tikriausias kelias lietuviškai knygai patekti į viešą biblioteką yra toks. Tegul atsiranda skaitytojas ir pareiškia, kad jis ieško štai tokios knygos, jos negali rasti ir ar negalima būtų ją užsakyti. Jei atsiras antras toks pareikalavimas,

tai beveik tikras dalykas, kad biblioteka knygą nupirks. O jau tada ji bus įrašyta į turto knygas, sukatologuota ir jos neišmes. Tiek pareikalavimas būtina turi paduoti bibliotekai šias žinias: knygos autorius, pavadinimas, išleidimo vieta ir metai (ypač svarbu metai, daugelis bibliotekų nepirks knygos, jei nežinomi išleidimo metai), galop, kur galima ją užsakyti ir kokia jos kaina.

Jeigu knyga bus nupirktą ir inventorizuota, tai dar nereikia, kad ji ten būtų laikoma, kol sudulės ir pavirs į dulkes. Tyrimų bibliotekos ("Research Libraries") paprastai kartą priimtas knygas laiko. Tuo tarpu viešosios bibliotekos ("Public Libraries") veda statistikas ir kartais nuo karto patikrina, kokioms knygoms yra pareikalavimas ir kokiomis per 10 ar 15 metų niekas nei karto nesidomėjo. Tokios gali būti nurašytos ir išmestos, nors joms įsigyti ir buvo padaryta išlaidų.

Geriausias dalykas yra turėti savo tautines bibliotekas ir tvarkytis, kaip patinka. Lenkai turi didelę biblioteką Chicagoje, estai New Yorke, lietuviai daugelyje vietų po truputį: Chicagoje, Putname, Marijampolyje ir kitur. Štai dabar Columbia universiteto New Yorke Rytų ir Centrinės Europos institutas užsimojo išleisti vadovą, kuriame būtų sužymėtos visų tautybių JAV laikomos specialios bibliotekos, archyvai, bibliografiniai ir informaciniai centrai. Pakviestas bendradarbių ir Pabaltijo kraštų tos rūšies institucijoms suregistruoti ir aprašyti. Tai štai kokia kryptimi visi tie dalykai vystosi. Nesistūksime lietuviškų knygų į šiukšlyną!

Bibliotekininkas

darė įtaką priaugnčiai jaunajai dailininkų kartai, o ypač tapytojams.

Nors Galdikas pats pirmenybę skyrė tapybai ir spalvai, bet buvo ir grafikas ir Lietuvos meno mokykloje įkūrė (ir vadovavo) grafikos studiją, išugdžiusią mūsų dailininkų — grafikų generaciją.

Pažįstame Galdiką kaip subrendusį dailininką — akvarelistą. Akvarelinės technikos būdas gal geriausiai ir atitiko jo asmeniui išreikšti spalvai ir formai.

Tapytojas savo kūryboje buvo iškalbingesnis akvareles ir temperos technikoje, nors dirbo įvairiomis medžiagomis. Atrodo, kad aliejinį dažų technikos metodus lyg ir varžė jo dinamišką laisvumą ir spalvinį tonų subtilumą.

Nors Galdiko kūrybos visuma turi savitą veidą, tačiau, arčiau įsigilinę į jo kūrinius, rasime ir daug jo asmeninių polinkių įvairumų, ir todėl jis nepriklauso toms dailininkų grupėms, kurių kūrybos charakteris yra vientisas. Dar Lietuvoje, ir čia svetur, dažnai jis naujų parodų vis pasirodydavo su skirtingu spalviniu ar forminiu užmąnymu.

Be abejonės, Galdikas buvo vienas dinamiškiausių mūsų laikų dailininkų ne tik lietuvių tarpe, bet ir nuolat gyvas šiuometinio tarptautinio meno laukoje. Jo kūrybinė mintis tačiau buvo tokia įtempta, kad jai įgyvendinti nepaisė jokių išorės tendencijų ar egzistuojančių krypčių ir, lyg liaudies menininkas, jis savo vidiniu impulsu skubėjo įgyvendinti linijų ir spalvų pasaką. Ir, neduok Dieve, jei kas pamėgintų jį tuo metu sutrukditi — susilauktų šimtų šetonų, ir dar kitokių priedų.

Sunku būtų Galdiką šiandienai priskirti kuriai nors meninei srovei, turint mintyje Galdiko personališkumą formų traktavime. Nors jis ir išaugo vykstančių srovių atmosferoje, tačiau jo kūryboje gal ne viena tų srovių nepadarė jam didesnės įtakos. Ji nebet galėtų priskirti grupę, šalia tokių moderniojo meno kolesų kaip Henri Rousseau, Louis Vivin, André Bauchant, Joseph Pichett ir kitų, neišskiriant nė mūsų Mykolo Konstantino Ciurlionio, kurie nepriklauso jokiai klasifikacijai.

(Nukelta į 2-ą pusl.)

Šiame numery

- Su Galdiku atsisveikinant.
- Dr. Juozas Girnius apie filosofiją lietuviuose.
- Lietuviškos knygos... I šiukšlyną.
- Gamtos mokslų posėdyje.
- Apie naują Vlado Šlaito knygą.
- Jorge Luis Borges kalba apie savo kūrybą.
- Jorge Luis Borges eilėraštis.
- Pulgio Andriusio fejtonas.
- Lietuvos vargonininkas išsivijoje.
- Jurgio Gliados komedija Los Angeles lietuvių scenoje.
- Nauji leidiniai.
- Moterų gyvenimas.

Dr. J. Girnius apie filosofiją lietuviuose

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo ir filosofas, sukūręs kultūros istoriją.

Čia taip pat išryškėjo ir V. Šil-karsis, davęs ilgą studiją apie Solovjovą.

Jo nuopelnas — vakarų sudominimas Solovjovu.

Tamošaitis ir Smetona

Turėjo platesnės įtakos Izidorius Tamošaitis, radęs plačią auditoriją spaudoje. Nors buvo nukunigijęs, bet liko ištikimas teistinei filosofijai, ypač rėmėsi Schellerio filosofija. Prieš liberalistinį individualizmą skelbė universalizmą.

Ant. Smetona taipgi dėstė filosofiją universitete, ypač domėjosi Platonu. Jam visada liko artimi humanistiniai idealai.

Bistras, Čepinskis, Kairiūkštis

Prof. Bistras taipgi dėstė filosofiją universitete, buvo politinis filosofas.

Prof. V. Čepinskis eilėje straipsnių nagrinėjo mokslo—religijos santykius, svarstė naujų etikos pagrindų kūrimą.

Prof. J. Kairiūkštis domėjosi filosofija ir išspausdino veikalėlį "Gamtos mokslų filosofija".

Prof. Stanka ir kiti

Prof. Vl. Stanka ypač domėjosi karaliaus Asokos filosofine mintimi. Atstovavo taurų etinį humanizmą, džiaugsmo filosofiją.

Suminėtinai Putvis, Tuminas, Mantvydas, Dausa, Trumpa. Iš Lietuvoje filosofiją baigusiu liko tik J. Lazauskas.

Pavergtoji tėvynė

Okupuotoj Lietuvoj dabartiniai filosofijos dėstytojai yra partiniai aktyvistai. Baigia partinę mokyklą ir siunčiamas dėstyti filosofiją universitete, institute. Filosofijos veiklai tepradėjo rodytis tik po 1960 m. Pagrindiniai okup. Lietuvos "filosofų" uždaviniai — marksizmo, leninizmo skleidimas.

Maceina

Laisvajame pasaulyje visų prie šakys stovi Ant. Maceina ir savo gilumu, ir platumu, rašas lietuvių ir vokiečių kalbomis. Jis filosofas, teologas ir poetas. Tokie mažai, gal tik Solovjovas, Berdiajevas. Reikšdami ir kun. Yla, kun. Bagdanavičius, MIC, kun. Baltinis, kun. Čeliesius, tėv. Žiūraitis, O.P. Vieni jų tomistai, kiti skotistai.

Pasauliečiai

Australijoje gyvenas Doniela domisi liberalizmo klausimais. Iš jaunesnių V. Vyčinas, davęs porą veikalų anglų kalba. Navickas, Skrupskelis, Mantautas, Paršelis, Mačernis, Mankeliūnas — dirba filosofijos srityje Išeivijoje.

Sava lietuvių filosofija neseniai pradėta, kukli. Ją tenka matuoti ne pasauliniu reikšmingumu, o savu. Tai neraiškia — pasitenkin-ti tik tautiniu reikšmingumu, o siekti reikta platesnių kelių. Bet kūrybinio ryžto duoda daugiau kuklumas, negu arogancija.

Klausimai

Dail. Rūkstelė paklausė, ar lietuvių filosofijoj yra egzistencinių bruožų.

Dr. Girnius jų randa Vyčine, iš dalies Maceinoje.

Dr. Avižienis paklausė, ar Lietuvoj galima bus atsikratyti partinės minties krūvio ir grįžti į tikrąją filosofiją. Dr. Girnius atsakė, kad iš pačių filosofijos atstovų galima visko tikėtis, bet dabartinėse aplinkybėse nėra laisvės filosofijai savarankiau reikštis.

Dr. Baltinis kėlė mintį, kad liaudies galvoseną ir dyasia sudarė pagrindą lietuvių filosofijai. Dr. Girnius paneigė liaudies mintijimo įtaką lietuvių filosofijai.

Adomas Galdikas

Senosios kaimo kapinaitės

Gamtos mokslų posėdyje

Mokslo ir kūrybos simpoziume ruoštas ir atskiras matematikos, fizikos, chemijos mokslinis posėdis (šeštadienį, IX. 29. 1 val. Midway House). Posėdį organizavo dr. A. Damušis. Programoje — septyni pranešimai.

Apie lietuvių matematikų darbų kalbėjo dr. A. Liulevičius — daugiausia laiko buvo skirta Lietuvos matematikų darbo sričių apžvalgai. Vieną iš įdomiausių pranešimų pateikė Loyolos universiteto Chicagoje chemijos skyriaus profesorius dr. Bronius Jaselskis apie ksenono trideginio tyrimus vandens ir organiniuose tirpaluose. Klausytojai galėjo just pranešėjo entuziazmą savo pailnais ir pavojingai darbo sričiai. Ksenonas atrastas 1894 metais ir nuo to laiko buvo tyrinėjama ksenono junginių galimybės. Linus Pauling 1933 teoretiniai tyrinėjimai rodė galimybes AgXeO₄, XeF₂, XeF₄, XeF₆; kadangi tačiau per sekančius 30 metų jokių junginių nesisekė pagaminti, buvo teigiama, kad tauriosios dujos nesiduooda rišamos į junginius. 1963 metais Argonne National Lab padarytas XeF₄ buvusi tikra sensacija. Šiuo metu to junginio sintezė esanti visai paprasta. Pranešėjas ir jo bendradarbiai pagaminę ksenono trideginio ir visą eilę druskų. Junginiai temperamentingi ir greitai sprogtas, todėl eksperimentai daromi mažuose teflono indeliuose, kurie sprogtimo atveju netokie pavojingi kaip stiklas. Laboratorijos šaldytuvą esąs skylėtas nuo pasikartojančių sprogtimų.

Dr. Kestutis Keblys dėl ligos šeimoje negalėjo atvykti ir pateiktį savo pranešimo apie "Olefinų oksidavimą rutenio tetroksidu". Dr. Antanas Butkus savo pranešime "Riebalinių rūgščių ir

tų minčiai. Dr. Avižienis atkreipus dėmesį, kad Amerikos filosofijos profesoriai dabar jungiasi į minias, i demonstracijas, dr. Girnius išreiškė mintį, kad būtų pageidautina, jog ir lietuvių filosofai eitu į gyvenimą.

M. Drunga reiškė mintį, kad etikos, politikos filosofijoje yra daugiau galimybių ryšiui su visuomene, bet ne grynoje filosofijoje.

Dr. Girnius mano, kad kiekvienas tikras filosofas turi savo sistemą, bendrą žvilgsnį, naują būties pergyvenimą ir tuo pačiu ryšį su gyvenimu.

Pakalniškis klausė, ar yra pagrindo manyti, kad Kantas buvo Girnius: Kantas nebuvo lietuvių kilmės.

vis, bet turėjo lietuviško kraujo. Lietuviškai filosofijai jis neturėjo reikšmės.

Kun. J. Prunskis priminė, kad prelegentas apleido nepaminėjęs dar vieno svarbaus lietuvių filosofo: patį save.

kitų lipidų įtaką į ankstyvasias kraujo indų opas" pateikė 530 pacientų Clevelando klinikoje studijų duomenis. Iki šiol nėra aišku, kaip kraujo indų opos prasideda, tačiau manoma, kad riešalinėmis medžiagomis perkrautos lygiojo raumens ląstelės pradeda nenormaliai daugintis ir keliauti į svetimą sluoksnį, kur sudaro dar didesnę galimybę svetimi medžiagai susikaupimui. Kraujo indų opos ne senatvės apraiška, bet liga, kuri turinti daugybę priežasčių.

Dr. Rimas Vaišnys savo pranešime apie kryptis geofizikoje pristatė du lūžius geofizikos raišioje. Geologija išsivysčius iš geografinės, todėl iki šių laikų tenkinosi procesu aprašymais. Nauja orientacija — bandymas atrasti jėgas, kurios įtaigoja procesą ir išvesti jų dinaminis dėsnis. Atmosferos tyrinėjime šis persilaužimas seniai atliktas, tačiau žemės plutos studijose tai dar ir dabar sunkiai įmanoma, nes sunku prieiti prie jėgų, kurios pavyzdžiui įtaigoja kalnų formavimąsi, kontinentų judėjimą (nors čia matematiniai modeliai irgi jau gerai veikia). Pranešėjas mato ir psichologinį lūžį — su "Apollo 10" skridimu žmonės dramatiškai pajuto, kad ir žemė yra erdvių laivų minčiai.

Dr. Kestutis Keblys dėl ligos šeimoje negalėjo atvykti ir pateiktį savo pranešimo apie "Olefinų oksidavimą rutenio tetroksidu". Dr. Antanas Butkus savo pranešime "Riebalinių rūgščių ir

tų minčiai. Dr. Avižienis atkreipus dėmesį, kad Amerikos filosofijos profesoriai dabar jungiasi į minias, i demonstracijas, dr. Girnius išreiškė mintį, kad būtų pageidautina, jog ir lietuvių filosofai eitu į gyvenimą.

M. Drunga reiškė mintį, kad etikos, politikos filosofijoje yra daugiau galimybių ryšiui su visuomene, bet ne grynoje filosofijoje.

Dr. Girnius mano, kad kiekvienas tikras filosofas turi savo sistemą, bendrą žvilgsnį, naują būties pergyvenimą ir tuo pačiu ryšį su gyvenimu.

Pakalniškis klausė, ar yra pagrindo manyti, kad Kantas buvo Girnius: Kantas nebuvo lietuvių kilmės.

vis, bet turėjo lietuviško kraujo. Lietuviškai filosofijai jis neturėjo reikšmės.

Kun. J. Prunskis priminė, kad prelegentas apleido nepaminėjęs dar vieno svarbaus lietuvių filosofo: patį save.

vas, uždara sistema su ribotais ištekliais ir galimybėmis. Apskaičiuojama, kad per ateinančius 60 metų išnaudosim 90 proc. alyvos rezervų, jei vartojimo tempas nebus pakeistas. Ateinančiais dešimtmečiais įdomiausia interakcija būsimi geofizikų ir geologų su sociologais ir psichologais.

Dr. Raimundas Ošlapas supažindino su naujaisiais metodais hormonų analizėje, naudojant radioimuno - techniką. Anksčiau hormonų analizei buvo naudojama laboratorijos gyvuliukia. Šiuo metu hormonai analizuojami juos paženklinant radioaktyviu jodo isotopu. Pranešėjas supažindino su pora analizės procesų ir jų galimybėmis.

Gaila, kad mažai laiko beliko dr. Adolfo Damušio ir dr. Juozo Vėbros pranešimui "Cheminės pramonės perspektyvos ateities laisvoje Lietuvoje". Pagrindinės žaliavos cheminei pramonei — oras, vanduo, kalkakmenis, piritai, druskos, nafta, anglis, gi kai kurias iš jų gali pakeisti augalinės ir gyvulinės medžiagos. Pavyzdžiui, nesant naftos, ją kai kuriose procesuose gali pakeisti krakmolos. Kita atveju, kalcio karbidas yra bandymas apieiti naftą, gaminant plastiką. Statybinių medžiagų industrijai Lietuvoje yra didelės galimybės — jau gaminamas Portlando cementas, tačiau dar daug galimybių izoliacinės medžiagos, stiklo

Su Galdiku atsisveikinant

(atkelta iš 1 psl.)

Galdikas, nežinint kad ir buvo vienas dominuojančių tapytojų Lietuvoje, neturėjo tačiau tiesioginių pasekėjų (neskaitant tu, kurie čia svetur jį imituoja komerciniais sumetimais). Tam galėjo būti dvi priežastys: 1. Galdikas nedėstė tapybos ir 2. jį būtu ir sunku sekti, nes jis pats dažnai keisdavo tapybinės išraiškos būdą. Tačiau, kaip jau minėta, jis tikrai padarė didžiulį įtaką mūsų jaunajai dailininkų kartai kaip įkvėpėjas ir inspiratorius veržtis į naujus ieškojimus.

Nepriklausomos Lietuvos atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtinę poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

vatos gamybai. Eksportinei pramonei daug galimybių maisto ir linų produktų srityje, odų paruošime, bei vaistinių augalų auginime. Jeigu tremtis tokiu tempu kaip dabar ruoš mokslo ir technikos specialistus, atrodo, kad ateities cheminei pramonei perspektyvos Lietuvoje labai šviesios.

A. L.

DR. ANNA BALIUNAS

AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. šeštadieniais 10—11 val. Trečiad. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3329
Rez. telef. WALbrook 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepa, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val: kasdien nuo 8—8 val. vak. šeštadieniais 2—4 val. Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WALbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 385-2233
DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso tel. HE 4-5758

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2—9 v., šeštadieniais 10—11 p.p. ligoniai priimami pagal susitarimą.

jaunesnioji dailininkų karta, jįsai buvo tiltu tarp tos jaunosios generacijos, kuri orientavosi jau į modernųjį meną, ir anos senosios kartos, kurios pagrindinė me no tendencija buvo akademizmas. Galdikas pats gi savo bendrakerčiais pasirinko jaunuosius. Ir tarp tų jaunųjų savo polekiais kartais jis būdavo pats jauniausias. Mūsų atgimstančiame mene jisai pirmas padarė šuolį į Vakary pasaulį, suruošdamas savo parodą Paryžiuje, kur ne tikai buvo kritiku įvertintas, bet ir du jo darbai buvo nupirkti Liuksemburgo muziejui. Tai buvo reikšmingas įvykis mūsų meninėje veikloje, atidaręs kelią į Vakarus ir jaunesniems.

Adomas Galdikas paliko didį meno palikimą mūsų tautai. Turint mintyje jo kūrybinį gyvybingumą, tas palikimas būtų buvęs dar padidintas naujais kūriniais, jei ta nelaukta mirtis nebūtų paskubėjusi.

Galdiko gedi šiandien ne tik jo šeima, draugai ir kolegos, bet kartu gedi ir visa jo tauta, kurią jis praturtino savo meniniu palikimu.

• Sesuo Mercedes. Lietuvė, dailininkė, kazimierietė, Chicagoje pateko į negausų skaičių dailininkų, kurių kūriniai bus įdėti į IAEA (Illinois Art Education Association) metraščių.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antradi. ir penktadi. 10—4; šeštadi. 10—2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-0900

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6182 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų rezid. — PProspect 8-0081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street

Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.: arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1—4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŲNAS

5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikla 24 val.

Tel. — RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. p. 6 - 8 val. vak. Šeštadi. 12 - 2 val. p. p. Trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išeivius trečiadieniais šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 3 val. p. p., šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEMlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 8—8 val., antradi. ir penkt. 1—4 val. Valandos pagal susitarimą

FIRKITE APSAUGOS BONUS

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9807

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštadi. 9 v. r. — 2 v. popiet.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 787-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirmą ligonius tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val: anrad. nuo 2-5 popiet, ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro.

Ofiso tel. 776-2880; Rezid. 448-5545

DR. ALDONA ŠIMKUS

AKTŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 987-2020
Namų tel. 839-1071
Vizital pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rez. GHOvelhill 6-0617

Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija
Ofisas 2750 W. 71st Street
TELEFONAS 925-8396
Valandos: 2—8 v. v., penktadi. 10—13 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223

Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2125, Namų GI 6-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak. Trečiad. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PProspect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6643 South Albany Avenue
Val: pirm., antradi., ketv. 6—8 val. vak., penkt. 2—4 val. p. p. ir 6—8 v. vak. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Val: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 v. v. Šeštadi. 6-8 v. vakaro. Trečiadieniais 11-1 val. popiet.

Natūraliai rašyti yra sunkiausia

I Vlodo Šlaito septintąją knygą žvelgiant

AUG. R.

Vladas Šlaitas, AGUONŲ GAIS-
RAS. Eilėraščiai. Išeido "Atei-
tis" 1969 metais. Literatūros ge-
rija Nr. 3. Viršelį piešė Paulius
Jurkus. Rinkinis 56 psl., kaina
\$2.00, gaunamas ir "Draugo".

Per dvidešimt metų tai jau
septintas Vlodo Šlaito lyrikos rin-
kinys. Nuo pirmosios savo kny-
gos ("Žmogiškosios psalmės", 19-
49) ligi dabartinės jis pasiliko
ištikimas sau. Kokį jį skaitėme
"Psalmėse", tokį randame ir
šiandien "Agūnų gaisre": pa-
prastą, natūralų, jautrų ir senti-
mentalų. Galėtume tarti, kad tai
tradicinės, gal net senovinės ly-
rikų savybės, ir ne taip dažnai
aptinkamos mūsų šios dienos
poetuose. Jauniausia jų karta, ku-
rioje žymų anglosaksų moder-
niųjų lyrikų įtaka ir dabarties fi-
losofinių ar socialinių įvykių sū-
kuriai, tarpais yra lyg atliepimas
to, kas anksčiau kitų buvo pasa-
kyta. Pagaliau tai ir suprantama,
nes neišvengsi vėjų, kurie ap-
link šiaurės gyvenime ir poezi-
joje, nors toks poveikis atima da-
lį autentiškumo.

Nuo seniai žinoma tiesa, kad
paprastai ir natūraliai rašyti yra
sunkiausia. Kai poetas labai or-
namentuotas ar iškalbus, pirmą
kartą skaitant, jis gali tave pri-
blokti savo žerėjimu, priemonių
įvairumu, meistriškumu ar išra-
dingumu.

Tad ir kyla klausimas, ar Vla-
das Šlaitas, būdamas paprastas,
tiesus, ir kukliai nuosirdus, pajė-
gė šį savo lyrikos toną išsaugoti
neišsekusį per dvidešimt metų,
skelbdamas knygą po knygos.
Tau dar labiau kniet, kai žinai,
kad iš to lyrinio paprastumo taip
lengva nusprūsti į prozą. Jeigu
ieškotume, iš tikrųjų rastume ir
dabar vieną kitą eilėraščių, kaip ir
ankščiau, kur poetas neišvengia
prozos slenksčių. Tačiau Vlodo
Šlaito nuopelnas, kad per visą tą
dvidešimt metų jis savo lyrikos
versmės ir žodį išsaugojo jautrų,
gaivų ir nuosirdų. Nuopelnas jau
didesnis, kad autorius tai laimi
be jokios pozos žibučių, o pasi-
likdamas sau žmogus, kaip tai
sakė Vydušas, gi prieš jį — Ibse-
nas. Tuo būdu "Agūnų gaisre"
turime nemeluotą sielą, atvirą ir
nuolankią. Tai žmogaus ilgesiai
ir susimąstymai, maldos ir sva-
jonės, nužeminti troškimai ir gai-
lesčiai, tikėjimas ir klausimai.
Žinoma, tai gali sudaryti ir bet
kurio poeto krūvį. Taip pat tiesa,
kad tokias temas ir motyvus jau
skaitėme ir ankstesniuose Vlodo
Šlaito rinkiniuose. Tad visoje jo
lyrikoje dvelkia kažkas pasto-
vus, kaip ir jis pats sakosi:

Nepastovumo,
debesio arba vėjo,
pavasario arba rudenio,
užgimimo arba mirties
pasaulyje
radau žodžius, kurie man davė
jėgą gyventi;
radau žodžius, kurie davė
prasnę mano gyvenimui;
radau žodžius, kurie buvo
pastovūs kaip uolos
ir kurie pasiliko pastovūs
kaip uolos... (p. 16)

Vis dėlto šalia tų Vlodo Šlai-
to jau iš ankščiau pažįstamų žo-
džių, atskleidimų ir prasmų,
"Agūnų gaisre" skaitytojas gali
rasti ir naujų detalių, ar derinių ar
perspektyvų, — ir tai yra lyg ne-
tikėtas brūkšnis dailininko dro-
bėje, kuris, nors ir mažas, sutei-
kia naujo vaizdo. Dabartinė-
je knygoje tokiu pavyzdžiu gali-
me paimti nors ir pirmą eilėraš-
tį:

Gimiau paprastas
ir paprastas praščiokėlis
numirsiu.
Ir padėk man, Dieve, bū
paprastam.

Duok mano širdžiai laukinės
žolės paprastumą
ir dangaus vyturėlio
traifaniją. (p. 7).
Vargiai ar būtų galima para-
šyti nuosirdžiau, kaip paskutinė-
se dviejose eilutėse.
Tokia yra Vlodo Šlaito detalė,
kuri galvina.

Tačiau "Agūnų gaisre" yra
ir du platūs pabrėžimai. Nors ir
vienas ir antras poetą lydi nuo
pirmos knygos, paskesniu laiku
abu įgavo didesnį svorį ir gel-
mę.

Pirmas iš jų yra religinis. Poe-
tas yra nuolankaus, tiesaus ir,
pasakytume, tradicinio tikėjimo
žmogus, ir tai atvirai išpažįsta sa-
vo lyrikoje, jai dargi skirdamas
ir religinę misiją:
nes poezija
yra kelias į Dievo meilę
ir į dievišką širdį. (p. 9)
Šia prasme įdomus ir nuotai-
kingas yra eilėraštis "Kadangi
daugeliu ašarų":

Kadangi daugeliu ašarų
esu apverkęs vėjams išmėtytą
savo laiką,
užtai šiandieną
grįžta ramybė į mano širdį.
Grįžta įnain kaip saulė, audrai
praėjus.
Grįžta įnain kaip saldus
drebuly į širdį.
Kaip miela,
Dieve mano,
bučiuoti paprastą medžio
kryžių. (p. 8).

Yra eilėraščių "Agūnų gais-
re", kurie išsilieja į senovinę mal-
dą:
O, Danguos Karalienel
Melskis už mus,
nusidėjėlius,
mūsų nelaimėj. (p. 10).

Antras pabrėžimas yra patrio-
tinis. Jis ypač stiprus jau buvo
paskesniuose Vlodo Šlaito
rinkiniuose. Kaip ankščiau buvo
kritikų nurodyta, Vlodo Šlaito ir
kitų jaunesnių poetų patriotinė
lyrika nėra visos Lietuvos, o dau-
giau savo gimtinės, savo namų,
savo kampo ar net kurios inty-
mios detalės iš savo žemės dienu.
Vlodo Šlaito miestas yra Ukmer-
gė, iš tolybės brangi, šventa ir
žerinti, ka p Jeruzalė. Nors ir ne
taip intensyviai, kaip rinkinyje
"Širdies paguoda" (1965), poetas

VIETA ISTORIJOJE

PULGIS ANDRIUSIS

Aš seniai sakiau, kad mums, tremtiniam,
reikia užimti vietą istorijoje, nes mums laiku
nepasirūpinus, į tas vietas atsisis kokie val-
katos, žmonės be jokių nuopelnų, ateinan-
čioms kartoms paliekant neteisingą mūsų lai-
kų vaizdą. Į šiuos laikus įėjus klaidinga moks-
lų nūmės istorija! — komunistai garsina sa-
vo priešus. Kekšė bus istorija, jeigu mums
neatneš laimėjimo! — šmeižė dr. Goebbel-
sas vargšę prieš pat karo pabaigą. Mes, de-
mokratai, istorijos nelaikom nei šiuos laikus
nei kekšę, o tikrai teisybės saugotojai, tikro
gyvenimo vaizduotojai.

Šalta, bejausmė istorija, pavyzdžiui, minė-
dama Sibiro tremtinius, vaizduoja jų apipė-
šimą, jie turi palikti nuosavybę, įsideda kiek
tegal panešti rankomis, po to maino daik-
tus į duoną, kol lieka galutinai pliki kaip ir
vietiniai rusai. Vadinasi, turto praradimo is-
torija, kaip kad rašoma Armonienės ir Ri-
kionės knygose. O mes, išsitrėmėliai į Vaka-
rus, išgyvename turto įsigijimo istoriją, ku-
o ilgiau laikomės tremtyje, tuo didesniais lo-
biais apaugame. Turto netekimui riba — mir-
tis iš bado, o turto įsigijimui — nėra ri-
bos, po vieno milijono norisi antro.

Aš seniai sakiau kad mums reikia susirū-
pinti tinkamu įsivietinimu istorijoje, nenorint

apsikliauti prieš ateinančias kartas. Juk atei-
ties lietuviai turi, po šimts, žinoti kokias bal-
dais buvo apstatytas mano nuosavas namas,
kiek mokėta už sieksnį sienoms apmušalų.
Taip pat pravartu žinti, kokio krautuvė kas
pirkta, kokios markės du automobiliai, laisvos
Lietuvos gimnazistai tai turės nemirksdami
atmintinai atsakyti mokytojams.

— Mercedes Benz ir Pontijakas, pone mo-
kytojau! — atšaus gimnazistas, išsautas pa-
pasakoti mano, Mindaugo Plioplio, istoriją.

— Gerai, Algi, — pagirs istorijos mokyto-
jas, — na, o dabar pasakyk, kiek vertas p.
Mindaugo Plioplio namas?

— Ar su baldais, pone mokytojau, ar be?
— pasitiksina mokinėlis, matyti, puikiai iš-
mokęs pamoka.

Taip, aš vis sakiau, kad mes turime įsi-
kabinti istorijon, kol dar visų vietų neužė-
mė nusigynę veikėjai, savo lūšnas apstatę
padėvėtai baldais. Ir, štai, įvyko taip, kaip
aš seniai sakiau. Spauodoje pati istorija Pasau-
lio lietuvių archyvo vedėjo lūpomis apskelbė
mums, išsitrėmėliams, jog privalome negaiš-
dami griebtis plunksnos ir aprašyti ką ma-
tėm, kur buvom nuo pabėgimo dienos iki pas-
kutinės minutės. Girdi, archyvas-visa tai, tik

Adomas Galdikas

Tapyba

Jorge Luis Borges kalba apie savo kūrybą

B. CIPLIAUSKAITE

Šių metų lapkričio mėnesį
Borges skaitė dvi paskaitas Wis-
consino universitete. Iš tiesų tai
buvo ne paruoštos, "ex cathed-
ra", paskaitos, o pokalbis apie
jo paties kūrybą. Pirmoje jo vi-
sur lydintis Norman Thomas Di
Giovanni skaitė savo ar kitų

verstus trumpus Borges kūrybos
fragmentus, ir autorius juos ko-
mentavo. Antroje — uždarame
ispanų kalbos skyriaus ratelyje
— jis tik atsakinėjo į klausimus.
Buvo žadėjęs ir specialiai "Drau-
gui" skirtą pasikalbėjimą, tačiau
visą tą dieną buvo taip visur

Jorge Luis Borges

JORGE LUIS BORGES

APIE PRAGARĄ IR DANGŲ

Dievo pragaras nėra reikalingas
ugnies žerėjimo. Kai Paskutinis
Teismas nuaidės trimaitis
ir žemė pravers savo iščias,
ir iš dulkių prisikels tautos
išklaustyt neatšaukiamai ištarmei,
akys nematys devynių ratilų
apversto kalno; nei blankios
amžinių plėninių pievos,
kur lankininko šešėlis seka
stirnos šešėli,
nepaliaujamai nei ugnies vilkės, lauri
žemiausiam musulmonų pagraro rate
yra ankstesnė už Adomą ir už baumes;
nei žiaurių metalų, netgi nei
Džono Miltono matomos tamsybės.
Nepakenčiamas labirintas
iš trigubos geležies ir skaudžios ugnies
neslėgs nusidėjėlių nustebsių sielų.
Taip pat ir metų dugnas nesaugo
tolimo sodo. Dievas nekuria
teisingųjų dorybės atlyginti
šviesos pasaulių, koncentrinų sostų,
galybių, kerubinių teorijų,
nei iluzinio veidrodžio muzikos,
nei rožės gelmių, nei akinančio tviskėjimo
vieno savųjų tigrų, nei švelnumo
geltono saulėleidžio dykumoje.
nei seno pirmapradžio vandens skonio.
Jojo gailėstingume nėra sodų,
nei vilties ar atsiminimų šviesos.

Sapno kristale esu regėjęs
pažadėtusios Dangų ir Pragarą:
kai Teismas sugaus paskutinius
trimaitis ir tūkstantmetę planetą
bus numarinta ir staiga sugrius,
O Laike, tavo akimirksninės piramidės,
practies linijos ir spalvos tamsumoje
išryškins miegantį veidą,
nejudantį, ištikimą, nesikeičiantį
(gal mylimosios, o gal tavo)
ir regėjimas to artimo veido,
nenutrūkstancio, nepaliesto, negendančio,
pamerktiesiems bus Pragaras,
o išrinktiesiems Rojus.

tampomas, klausinėjamas, "iš-

naudojamas", kad palikau jį aki-
plėškesniems žurnalistams ir
nutariau pasitenkinti tik jo vie-
šai išreikštų minčių santrauka.

Pažinti Borges asmeniškai yra
itin įdomu: meistriškai parašytų,
intelektualinė plotmė vystomų
apysakų autorius pasirodo visai
kitoj šviesoje. Iš arti jis toks papras-
tas, toks kuklus, toks šiltas. Ypač
jaudina matant, kaip pilnai, su
kokia resignacija jis priėmęs sa-
vo aklumą: autorius nuo 1955
m. pradėjo beveik visai nebema-
tyti, ir dabar jau save skaito ak-
lu. Tačiau veidas gyvas, nu-
šviestas mielo šypsnio, ir jaučia-
ma, kad jį senori savyje užsida-
ryti. Anaipol, iš visų jo kome-
ntarų bei atsakymų į klausimus,
susidaro įspūdis, kad labiausiai
jį domina viena tema: draugys-
tė, bendravimas su kitais.

Užklaustas, ką jam rašymas at-
neša, kodėl rašo, jis vėjavaikiš-
kai, su lengva ironija šypsosi (ši-
met jau suėjo 70 metų): "Galvo-
ju, kad, kartais berašant, išaiškė-
ja kokia nors mane persekiojan-
ti problema, tačiau iš tiesų: ra-
šau dėl to, kad jaučiu didelį ma-

(Nukelta į 4 pusl.)

pataisęs gramatines klaidas, perduos istorijai,
o šioji — ateinančioms kartoms, sakydama:
— Imkiet mane ir skaitykiet.

Mes dažnai pražiopsom dideles progas, bet
dar nebuvo atsitikimo, kad nepasinaudotum
galimybe įsipaminkinti istorijoje. Ir visa tai
siūlo dokerio. Kiti istorijon dykai nepatenka, tu-
ri apmokėti kraujo praliejimu, narsybe, net
mirtim, o čia tatau siūlo tau už pašto ženklą!

Tad gavęs metines atostogas, atsiraitojau
rankoves ir sėdau prie stalo atlikti pareigos
ateities šimtmėčiams. Užsindengiau akis ran-
komis, bandydamas savo mintyse išsukti bū-
simųjų kartų tautiečius, įsižiūrėti į jų smai-
sius veidus, maldaute maldaujančius:

— Tik nieko nepamiršk, p. M. Plioply, ra-
šyk taip kaip buvo!

Nieko panašaus, gerbiamej! Kaip tik
rankomis uždengiau savo akis, mintyse emė
knibždėti persikreipę veidai, tampomi juoko
bei patyčių konvulsijų, tai buvo greičiau snu-
kiai negu veidai, laimė tik kad neturėjo ra-
gu. Vienas iš tų snukių man buvo lyg drau-
gingesnis, bent nesityčiojo iš manęs, ramiai
samprotavdamas:

— Va, tu rengies į savo istoriją pažymėti,
jog Lietuvoje buvai valdininku, gaudamas 200
litų atlyginimo per mėnesį. Tai išvertus ame-
rikoniškais pinigais, bus tiksliai 30 dolerių
į mėnesį!

— Cha, cha, cha, 30 dolerių į mėnesį! —
susiriesdami kvatojosi snukiai, tarp savęs kal-
bėdamiesi angliškai.

Atplėšiu rankas nuo akių, atsimerkiu ir
vaikščiodamas aplink stalą, matau, kad savo

mintyse buvau iššaukęs Amerikos lietuvių
ateinančias kartas, kurios testirūpino amerikie-
tybės išlaikymu, kalbėjo ir galvojo angliškai.
Tiems šunsnukiams nebus reikalinga mano
istorija, jie numes ją į šiukšlyną.

Vėl sėdau prie stalo, užgniaučiau ranko-
mis akis ir bandžiau dabar mintyse vaizduo-
tis Lietuvos lietuvių ateinančias kartas. Min-
tyse atsiranda Vilniaus pilies sode, žaidžia ant
vejos tautiškai pasipuodę jaunuoliai. Klau-
siu vieną tokį pasigavęs:

— Ko jūs norite iš mano istorijos?
— Darbų, darbų ir dar darbų! — tarė
šmaikstūs ateinančios kartos atstovėlis.

— Tai labai puiku, vaikinai! — atsakiau
mintyse. — Mano darbai tremtyje neduos
meluoti, dirbau naktines pamainas geležies
liejykloje, dienomis remontavau senus na-
mus, paskui juos parduodavau, ir tu mano
darbų vaisius yra nusipelnęs istorijos: viso ma-
no turto vertė jau siekia 100.000 dolerių, o
jūs litais pavertus, bus net pusė milijono!
Išskaitytinai ir Mercedes su Pontijaku.

— Cha, cha, cha, — emė susiriesdami kva-
totis tautiškai pasipuodę pienbūniai pilies so-
de ant vejos. — Tai ne istorija bet buhalter-
rija, į šiukšlyną ją!

Atsimerkiau, šokau nuo stalo, sudraskiau
į skutelius popierius, nusviedžiau kreipin
plunksną, paskambinau savo agentui, kuris
vis siūlė labai pigius senus namus. Ir šias
metines atostogas praleisiu beremontuodamas
tą lūšną, užuot gaisrines laiką tai kekšei is-
torijai rašyti!

Jorge Luis Borges apie savo kūrybą

(Pakyla iš 3 osl.)

ti reikšminga. Rašytojas pabrėžė taip pat, kad neturėtume bandyti atspalaiduoti nuo istorijos. Ji mums gyvena, ji duoda pagrindą laiko pajautimui, ji aiškiausiai parodo vykstančius pasikeitimus. Laikas Borges kūrinuose visuomet labai akivaizdus. Pasak jo, laikas ir istorija įgalina kurti ir skaityti dviejose plokštumose: tikrovėje ir simboliniam jos aiškinime.

Borges susidomėjimas istorija, tautų bei kalbų pagrindais toks didelis, kad dabar, nepaisant savo senyvo amžiaus, ėmė studijuoti "Old English" ir skandinavų prokalbę. XI-XII amžiaus literatūra jam labai gyva; gi užklaustas apie paskutiniųjų metų autorius, net ir labai žinomus, vėl su savo šelmišku šypsniu atsako: "Nebematau, nebeskaitau; tiek daug gero parašyta praityje, kad nebesiskubinu bėgti su jaunaisiais".

Iš viso, atsakydamas į iš visu pusių kylančius įvairiausius, karais su tam tikromis intencijom, klausimus, Borges stebina savo nepaprastai greitą orientaciją. Niekad nesileidžia "pagauti": jei į kurį klausimą nenori tiesiogiai atsakyti, pasinaudoja gračinga ironija, ar pats pastato dar įmanresnį klausimą. Jo apsiškaitymas, jo kultūra milžiniški, tad kartais pasišaukia pagalbon ir "autoritetų".

Kalbėdamas apie save patį, prisipažįsta, kad patys reikšmingiausi jam atrodė 1955 metai: revoliucija, atnešusi daug džiaugsmo jo artimųjų tarpan, ir jo paskyrimas bibliotekininku, realizuojantis jo viso gyvenimo sapnui. Čia pat paaiškina, kad tai buvo savos rūšies parodija: tiek metų svajojo gyventi tarp knygų, jas glostyti, jas skaityti, o kai pagaliau gavo šią paskirtį, pastebėjo, kad pradeda apakti. Bet kalba apie tai kaip apie "Dievo siųstą dovaną", apie įrodymą, kad niekad mūsų troškimai neprivalo būti per dideli. Be to, tai įgalina svajonę toliau testis: dar nesijaučia pakliuvęs į rojų. (Ir čia jis primena Unamuno: didžiausias gyvenimo malonumas yra ieškojimas, siekimas, o ne priartėjimas prie tikslo).

Kai iškyla klausimas apie mirtį bei nemirtingumą ryšium su jo poema "Everness", — jis tvirtina, kad netiki į nemirtingumą, kad toks tikėjimas jame sukeltų neviltingą bei įtampą: ne, jis nori žinoti, kad jis mirs vieną dieną, kad su jo kūnu mirs ir jo siela, ir pagaliau abu galės ilsėtis. Gyvenimo džiaugsmas kaip tik ir susideda iš to, kad žinome, jog mes neamžini, kad kiekviena diena mums dovanota, kad nuolat turime savęs klausiti: kaip ilgai dar jis tęsis? Čia noriu paminėti baigiamuosius jo pirmosios paskaitos-pokalbio sakinius: "I enjoy living in continuous state of perplexity and wonder. How could we live without curiosity? How not ask ourselves: Who am I?"

Borges daugiausia pažįstamas kaip apysakų autorius, tačiau jis yra parašęs ir nemažai poezijos, o paskutiniu laiku jau tik jai atsiduoda. Užklaustas, koks santykis tarp šių dviejų jo kūrybos aspektų, jis nusišypso: "Kai mano draugai ar kritikai kalba apie mano apsakas, jie kartais jas giria; jei užsimenu apie savo eiles, jie mandagiai pradeda kalbėti apie ką kitą..." Bet jam poezija reiškianti kur kas daugiau: tai visai kitoks priėjimas prie kuriamojo darbo. "Kai rašau apsakas, aš jas "organizuoju"; jos niekad neatiduosamos "likimo valiai"; gi poezija gimsta pati; iš karto dar bandau sau įrodyti, kad nereikia jos rašyti, bet ji stipresnė, ima ir prasiiveržia." Pasak jo, jo apsakas galima skaityti, jo visai nepažįstant, tačiau poezijoj jis pats gyvas su visa savo

"istorija". Iš tiesų, tai labai skirtingos apraiškos, nors pagrindinės temos ir kartojasi, jos vystomos visai kitokiu būdu.

Kai smalsus studentas paklausia, kokius rašytojus jis labiausiai mėgo ir tebe mėgsta, vėl išvystame šypseną: "Kriminalinius romaneus". "Visą savo gyvenimą stengiausi nors iš tolo prilygti Chesterton'ui, kurio struktūraliniai gabumai neperviršijami." Taip pat jam patinka Conan Doyle: magiškas išradingumas, intelektualinis virtuoziskas tempas. Skaityo ir Nicholas Blake, Agatha Christie. Prie tų atsakymų prideda dar vieną: idealus kriminalinis romanas būtų toks, kuriame nėra smurto, kur nėra lavonų — tik intelektualinės problemos... Ji traukia ir Poe, ir iš jo sakosi daug išmokęs.

Kalba nuklysta į 20-ųjų metų literatūrą. Juk Borges: vienas iš "ultraizmo" apaštalu Argentinoje ir visoje Pietų Amerikoje. Kaip jis dar apie tą sąjūdį galvojo? — "Tai prisiminimai puikių draugysčių ir baisiai blogų eilėraščių". Viena, kas ten užtartina, tai jų visų užsidegimas, jų noras atrasti ką nors autentiško.

Pakyla dar viena ranka: "Bor-

Adomas Galdikas

ges dažnai minimas apysakose, kaip veikėjas. Koks jo santykis su jum pačiu? — "Žinoma, tai aš, bet ne visuomet toks, koks iš tikrųjų esu, o toks, kokiu mane įsivaizduoja kiti". Štai, ir vėl paličiama dažnai pas jį pasirodanti tema: žmogaus dvilypiškumas. (Ir vėl nenorom prisimenu Unamuno, kuris tvirtindavo, kad dviejų žmonių pokalbyje iš tiesų dalyvauja šeši: Jonas toks, koks iš tikro yra; Jonas toks, ko-

ku jį mato kiti; Jonas toks, koku jis norėtų būti...) Tai lyg ir tinkamas klausimas viso pokalbio užbaigimui, ir vėl išryškina paties Borges "pasidalinimą" bent į du kūrėjus: protinį ir poetą, bet kartu ir taip

Lietuvis vargonininkas išeivijoje

Išeivijoje ir lietuviškoji giesmė ir daina, įvairių suaugusių ir jaunimo ir vaikų chorų organizavimai ir jų vieši pasirodymai kelė ir tebekelia mūsų kultūrinę veiklą, o taip pat ugdė ir tebeugdo lietuviybę. Ir visa tai yra daroma dažniausiai be materialinių išskaičiavimų, bet greičiausiai patiriamam sau darant tik materialines išlaidas, nežiūrint gaistamo brangaus poilsio, įvairių kitų nepatogumų bei klausant neišmanančios kritikos. Tą viską jau yra pakėlus ištisą metų eilę lietuvis vargonininkas ar kitos šakos muzikas išeivijoje. Tokių pasiryžusių gretos jau retėja ir vis labai mažai atsiranda naujų. Vargonininko vaidmenį sumažėjus, pradeda nykti ir mūsų kolonijų chorai.

Kompozitorius ir muzikologas profesorius Juozas Zilevičius parašė knygą "Lietuvio vargonininkas išeivijoje", kuri apima laikotarpį nuo pirmųjų lietuvių vargonininkų veiklos JAV iki šių laikų. Knygos istorinė ir kultūrinė vertė neabejotina, tik mums tenka paremti jos išleidimą, užsisakant prenumeratą iš anksto, būti jos mecenatais ar garbės prenumeratoriais. Šią knygą išleids ALRK Vargonininkų ir kitų muzikų sąjunga, kurios pirmininku yra muzikas Vincas Mamaitis, 209 Clark Place, Elizabeth, N.J. 07206. Suinteresuoti prašomi kreiptis nurodytu adresu.

Lietuviškoji bendruomenė tikrai turėtų parodyti pagarbos ir dėkingumo prof. J. Zilevičiui, kad tokia knyga parašyta ir kad jos išleidimas nebūtų jokia finan-

sinė problema. Mes visi gerai žinome, kad prof. J. Zilevičius yra vienintelis išeivijoje, kuris jau parodė ir teberodo nepaprastą darbštumą muzikinėje mūsų veikloje. Jo dėka visi muzikai nebuvo pamiršti išeivijos leidiniuose ir spaudoje, jo dėka turime ir viešąjį Muzikologijos archyvą. Tikrai prof. J. Zilevičius nėra skolingas Lietuvio Bendruomenei, bet Lietuviškoji Bendruomenė yra jam skolinga. Todėl visi prašomi paremti parašytos knygos išleidimą.

St. Slizys

ATNAUJINTI VILNIAUS KATEDROS VARGONAI

Praėjusio lapkričio vidury buvo baigti Vilniaus katedros vargonų atnaujinimo darbai.

Nors katedra dabar atimta nuo savo originaliosios paskirties, bet jos vargonai vartojami beveik kas sekmadienį, tik ne pamaldoms, o koncertams.

Vilniaus katedros vargonų istorija ne trumpa: išviršinis jų pastatas yra jau 240 metų amžiaus. Bet tai tik "dėžė" tokia sena. Joje iš pagrindų naujas in-

strumentas buvo įrengtas prieš 80 metų. Tai buvo tuo metu moderniausi vargonai. Juos statė anono meto geriausias Lietuvoj vargonų meistras Juozas Radavičius. 1937 metais tuos vargonus taisė Vaclovo Bernackio firma iš Varšuvos. Taisė ir nesėkmingai nutaisė, nes, žinovai sako, vargonai nuo to taisymo prarado nemažą ir savo skambesio grožio ir koncertinių galimybių.

Po gana ilgų pastangų, pasiekta galimybė tuos vargonus vėl atstatyti ir drauge patobulinti, panaudojant modernių vargonų taisų elementų. Tą vargonų atgavimą ir pajauninimą darbą atliko A. Schucke firma iš Potsdamo. (Ta pati firma įrengė vargonus Vilniaus filharmonijos salėj ir konservatorijoj). Pagrindinis katedros vargonų mechanizmas remontuoti buvo išvežtas į Potsdamą. (Ligšiol buvo koncertuojama tos firmos laikinai katedroj pastatytais vargonais) Tuo pačiu metu Vilniuje sava restauracijos

dirbtuvė restauravo vargonų fasadą, dėžę, pamatus. Dabar mechanizmas jau sumontuotas, viskas suderinta, patikrinta ir lapkričio 13 dieną tam tikra komisija vargonus išbandė ir priėmė atliktą darbą. Komisijoj buvo muzikai — J. Karosas, K. Kaveckas, S. Vainiūnas, bet taip pat ir I. Braudė iš Leningrado, L. Rotzmanas iš Maskvos. Visi pripažino, kad dabar tokios kokybės ir tokių plačių galimybių vargonai šie esą vieninteliai "viso šaly", tai yra, rusai tokių neturi. (ELTA)

Adomas Galdikas savo studijoje kūrybos metu. Nuotr. V. Maželis

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Pirmadienis ir ketvirtadienis nuo 9 iki 5:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadienis nuo 12 iki 5 v. v.

Chicago Savings and Loan Association

5¹/₄%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstintimis. Mažiausia turi būti \$5000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4³/₄%

Ant visų knygelių
Ant visų knygelių
NUOSIMCIAJ PRISKAITOMI
KAS DIENĄ, IŠMOKAMI KAS
TRYŠ MĖNESIAI.

*TAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organization's meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our special money order checks
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free parking lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

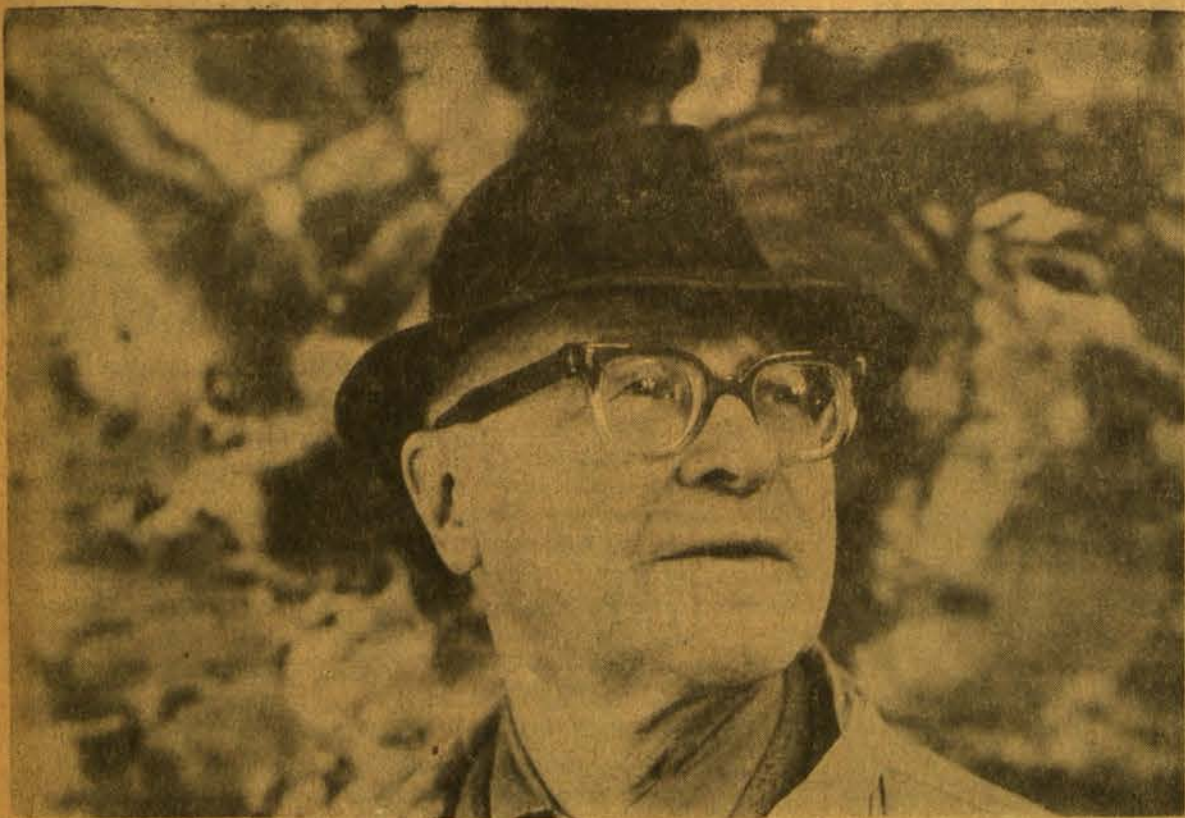
Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Adomas Galdikas gamtoje, kurioje jis tuoj pat pasinerdavo į spalvų, į šviesos ir šešėlių ekstazę... Nuotrauka Algimanto Kežio, S.J.

Adomas Galdikas

Kur bakūžė samanota...

Kompiuterinė idealių žmonių medžioklė

Gliaudos vinaveiksmė komedija Los Angeles lietuvių scenoje

Lapkričio 22 d. BALF'o vakaro metu Los Angeles Dramos sambūris suvaidino J. Gliaudos vieno veiksmo komediją "Kompiuterinė santuoka". Režisavo Daila Mackialienė, padedama Gražinos Raibienės. Dekoracijas sukūrė Algis Žaliūnas.

Tai ne pirmas J. Gliaudos pasivaikščiojimas scenoje. Los Angeles mieste gimė ir kiti jo vaidinimai: "Meilės pinaklis", "Kaukių balius" ir "Čiurlionis". Ar pasivys J. Gliauda dramaturgo žingsniais savo romanų kieke, sunku pasakyti: to ir kompiuteris negalėtų atspėti. Naujoje komedijoje jam pavyksta aukštos įtampos problemų gvildenimą pakeisti lengvu farsu ir tuo laimėti žiūrovų pritarimą. Jo personažai dar vis skraido gražbiystės dausose, bet šį kartą visi iš to juokiasi. O tai yra kiekvienos komedijos plusas. "Kompiuterinės santuokos" individai yra gerai nutašyti, ryškiai skiriasi vienas nuo kito ir įsivelia į spalvingas situacijas. Žinoma, prie to prisidėjo režisierė ir šaunūs aktoriai.

Veiksmas sukasi apie amžiną idealių žmonių medžioklę. Juk prisimename prieš kelerius metus televizijos pamišimą kompiuteriais poruoti labiausiai tinkamus jaunuolius. Bet tai jau istorija. Ši tema gal yra aktualiai lietuviams, kad čia, Los Angeles apylinkėse, yra keli lietuviai garsūs

PRANAS VISVYDAS

kompiuterių specialistai ir net ke liolika gabių inžinierių. Abejoju, ar jiems yra taikoma ši komedija, nes mūsų inžinieriai, kiek žinau, puoselėja taikingą, patri otišką šeimos santarvę. Bet...

Su tuo "bet" ir prasideda J. Gliaudos farsas. Gūdžiame kambaryje, pavadintame "kompiuterių centras", matome technologijos auką Domą — pliką, plonabalsį senbernį, kurio vaidmenį tirs tos karikatūros bruožais ir pakeistu balsu (a la Tiny Tim) tikrai įdomiai atliko Vincas Dovydaitis. Domas yra inžinierius, išradęs aparatą tobuloms santuokoms apskaičiuoti. Nežiūrint savo aistros elektronams, matavimams, apskaičiavimams, Domas labiausiai yra prisirišęs prie santuokų knygelės. Anot jo, moterys turi savo išmieras, o santuokos turi nuosimčius. "Slaunys ir lie menys galik tik skaičiavimą sumaišyti". Dėl to Domas yra savotiškas antifeministas. Kažkaip tas jo įžanginis monologas nėra įtikinantis. Sunku suderinti Domo vergavimą santuokų knygelei su jo meile technikai. Tikrovėje juk yra kitaip: išradėjai niekad nesijaudina dėl savo santuokų knygelės. Gėdosmo priegaidė nelabai tinka "technikos gerbė

jui" ir mokslininkui.

Bodleriškai nusiteikęs inžinierius Arūnas (Juozas Pupius) sva joja apie nerealią, avantiūristišką meilę: "O, moteriel O, serenada. Pilna aistros, tartum daina Grana da". Jo galvelė prisiskundė chaltūriškos erotikos. Tenka už jausti J. Pupius, kuriam nelengva buvo įsijausti į tokios pigios "transcendencijos" pripūstą cha rakterį. Jam net ir eilinio patoso pristigo tarantai: "Vampyrė. Demonė. Valdovė". Trečias kompiuterių žinovas inžinierius La būnas (Vladas Gilys) yra pap rastas, savimyla žmogelis, pris lėgtas žmonos korpaliaus. Aiš ku, jis irgi teisėtai sva joja apie tokią palydovę, kuri vakare pa duotų pypkę ir šliures, o pusry čiams — svogūnėlių. V. Gilys savo rolę atliko ramiai, natūra liai. Nebuvo jis ir per daug nu grimutas, kaip kiti inžinieriai.

Šių nelabai inžinieriškų sva jonių burbulus pasiryžta susprog dinti dvi realios moterys. Savo "išmieromis" ir išdaigomis jos y ra sceniškai įdomios. Žygiui jos save įkaitina šūkiu: "Kas bus, kas nebus, o moterėlis neprapa tins". Smarkiai Labūnienę užtik rinant suvaidino Viltis Jatulienė. Kad nesijaudina dėl savo santuokų knygelės. Gėdosmo priegaidė nelabai tinka "technikos gerbė

gios žmonelės būseną. Toji sce na, kai ji globoja savo vyrelį (V. Gylį) šliurėmis, mikstūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pa keičia ir Arūnienę (Danutę Ba rauskaitę) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir vi liojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, ju dėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsve rė įsisvajosiusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įs i-gyja kompiuterinę žmoną Domie nę (Emą Dovydaitytę), kuri ne deldama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivi lia savo fikcijomis ir prisipažis ta: "Mes norim kibertonų, e lektronų, dovanų, norim papras tų žmonių".

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikienė, Dalila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muziki nį dalinį ir prisidėjo prie vestu savi įkaitina šūkiu: "Kas bus, kas nebus, o moterėlis neprapa tins". Smarkiai Labūnienę užtik rinant suvaidino Viltis Jatulienė. Kad nesijaudina dėl savo santuokų knygelės. Gėdosmo priegaidė nelabai tinka "technikos gerbė

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Sma gu žiūrėti, kai du augaloti lietu viai šoka amerikietiška ir dai nuoja lietuviškai.

Komedijos pokalbiai beveik iš tisiai vyko rimuotais kupletais. Pasitaikė ir neblogų aktualijų: "Tas bus geriausias mano myli masis, kad ir toks senas, kaip O nasis." Arba toks dviprasmiškas sakiny s, kurį kartoja Domas, iš kėlęs santuokų knygelę: "Kaip pilys stovi čia skaitlinės ir gro ja maršą tūkstantinės". J. Gliau dos farse tokių taiklių šūvių yra apščiai. Atseit, iš viso juoktis yra sveika.

Si komedija verta pakartoji mo. Galima būtų veiksmą per skelti pusiau ir duoti žiūrovams dešimtį minučių atskiepimui. Galima būtų ir labiau sumu zi kinti ir leisti inžinieriams bei jų žmonoms monologus dainuoti solo. Šis vienaveiksmis kūrinėlis yra J. Gliaudos, rež. D. Mackialie nės ir viso Dramos sambūrio tu riningas ir linksmas įnašas į Los Angeles kolonijos pastoralinę ru tiną.

— Andrew Johnson, 17-tas Amerikos prezidentas, gimė 1808 m., gruodžio 29 d.

• Antano Sutkaus (1892—1968) atsiminimų knyga "Vilko lakio teatras" išleista šiomis die nomis Vilniuje. Knyga liečia lig šiol lietuvių teatro istorijoje ga kyti satyrą kultivuojančių sam būrių.

kotume ko nors analogiško į "Vil kolakį", tai galėtume čia sumi nėti čekagietiška į "Antrąjį kai mą", kurį taipgi galėtume lai kyti satyrą kultivuojančių sam būrių.

— Rudyard Kipling, garsus Anglijos poetas, gimė 1865 m., gruodžio 30 d.

EXPERT BODY WORK

COLLISION EXPERTS
A. & J. STANEVICIUS
PROGRESS-PAŽANGA
Motoro, Karoserijos (Body), Sparnų (Fender) Pilnas Pataisymas
Plaukame — Ištepame — Dažyme
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9633
Chicago, Illinois 60632

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6-tos valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR KITAS USSR DALIS, NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krantuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1534 BEDFORD AVE.	IN 7-6485
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	120 TIGHMAN STREET	HR 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
RAITIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	365-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	249-6216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HP 5-6308
SYRACUSE, N. Y. 13204	315 MARCELAUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	365-6740
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE	581-8997

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

HIGH RATES

CURRENT RATE

4.75%

PER ANNUM ON REGULAR SAVINGS

5.25%

PER ANNUM ON INVESTMENT BONUS \$1,000 MIN.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Fotografav žavioms nuotakoms

The Paul Studio

MODERN. FOTOGRAFO NAMAI

SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS

3213 So. Morgan St.

Chicago, Illinois 60608

TEL. Yards 7-5858

imported CARMEL WINES

From the Land of the Bible To Grace Your Table

SINCE 1882
THE MOST PRIZED IMPORTED WINES, BRANDIES, LIQUEURS AND CHAMPAGNES.
VODKA AND GIN
TABLE WINES, DESSERT WINES
VERMOUTHS, CHAMPAGNES
BRANDIES, WISHNIAK
SLIVOVITZ

PORTUGESE ROSE WINE
GINJAL (Crock)

These products are available at your neighborhood liquor store.

Nauji leidiniai

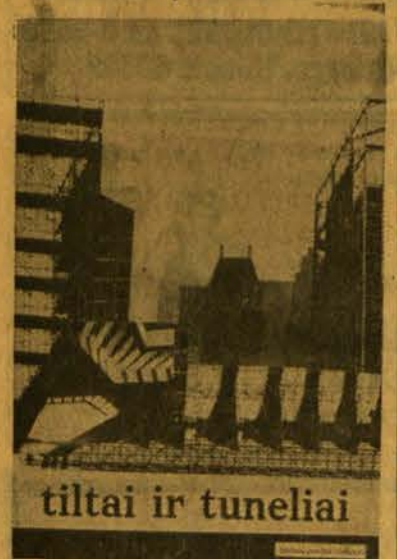
• **TILTAI IR TUNELIAI**. Jaunujų poezijos rinkinys. Išleido "Ateitis" 1969 metais. Redavo "Ateities" leidyklos redakcinė komisija. Literatūros serijos Nr. 2. Viršelis Giedrės Žumbakienės. Knygos kaina 2.00 dol., gaunama ir "Drauge".

Antologijon sudėta pačių jauniausių išeivijos poetų, daugumoj studentų, kūryba, kur kiekvienas autorius pateikia po kelis ar keliolika savo eilėraščių. O to raštingojo jaunimo čia yra visa dešimtinė: Remigijus Bičiūnas, Jurgis Bradūnas, Indrė Damašytė, Kestutis Gaidžiūnas, Marija Kvietkauskaitė, Mirga Pakalniškytė, Teresė Pautienytė, Ramūnė Sakalaitė. Laima Svėgždaitė ir Aldona Zailskaitė.

Užgirtina čia, kad "Ateities" leidykla tęsia gražią ateitininkų spaudos tradiciją dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Juk ir tada "Ateitis" ir "Ateities Spinduliai" buvo tie palaimingieji literatūrinio jaunimo lopsiai, išauginę visą kūrybingą mūsų rašto žmonių kartą, pokario metais giliai įmynusią pėdas tiek išeivijos, tiek okupuotos Lietuvos literatūriniam gyvenime.

Turint prieš akis dabar "Ateities" išleistus "Tiltus ir tunelius", savaime prisimena visai analogiška jaunujų poetų kūrybos antologijėlė, išleista Kaune 1940 metais jaunesniųjų ateitininkų moksleivių žurnalo "Ateities Spindulius". Žurnalą tada redagavo poetas Bernardas Brazdžionis. Jis paruošė ir aną jaunujų poetų antologiją "Pirmieji žingsniai". Ten tada tilpo kaip tik būsimos žeminių kartos, (V. Mačernio, H. Nagio, K. Bradūno), tada buvusios dar šiandieninių tiltininkų amžiaus, pati anksčiau sioji kūryba.

Ir šiandien pasirinktas "Ateities" leistos jaunųjų poetų mūsų poetų antologijos "Tiltai ir tuneliai" viršelis, pieštas Giedrės Žumbakienės.

"Ateities" leistos jaunųjų poetų mūsų poetų antologijos "Tiltai ir tuneliai" viršelis, pieštas Giedrės Žumbakienės.

ties" leidyklos jaunujų ugdymo kelias, taipgi duoda nemažai vilčių, tikint, kad pradėti statyti tiltai ir pradėti kasti tunelius veda į kūrybingą ateitį. Reikia manyti, kad ir šiandieninės antologijos autorių širdyse slypi dar daug netartų žodžių, kuriuos išgirsime, kai ieškosime šviežios poezijos, apie kurią galėtume

kalbėti "Tiltų ir tunelių" rinkinio dalyvės Marijos Kvietkauskaitės posmais:

Skrisk su manim auksine
diena, apsupk degančią saulę.
Sumerk mėlynas — žalias
spalvas...

šešėliai išausti tolimųj sienoj...
nežinomi ir liūdnei migloti,
kaip mūsų netarti žodžiai.

• **Vytauto J. Bagdanavičiaus, KULTŪRINĖS GELMĖS PASAKOSĖ**. Keturių dalių tautosakinė — teologinė studija. II knyga. Daugelio globėjų variantai. Išeido Lietuviškos knygos klubas 1969 metais. Viršelis Vytauto O. Virkau. Veikalas 358 psl., kaina 3.50 dol., gaunamas "Drauge".

Kaip matome, tai yra tik da-

Vytauto Bagdanavičiaus "Kultūrinės gelmės pasakosė" II tomo viršelis, pieštas Vytauto O. Virkau.

lis Vytauto J. Bagdanavičiaus užsimotos labai plačiai panagrinėti, kaip jis pats sako, tautosakinės ir teologinės temos. Tai didelė naujiena ne vien tik mūsų šios ar panašios rūšies rašytojams, bet ir šitos krypties studijose aplamai.

Veikalo aplanko paraštėje apie šią knygą sakoma:

"Antroje teologiškai-tautosakinės studijos knygoje Vytautas J. Bagdanavičius tesia pasakų ciklą ir jį nagrinėjimą laiko bėgyje. Autorius čia sustoja prie įvairių tautų pasakų, kurios keitėsi pagal tautos savitumus, religines įtakas, susidariusius papročius ir kultūros kilimą. Pasakų skirtingi variantai nebūtų aiškūs be gilesnio jų pažinimo ir tautų skirtingų papročių. Bet jose randami įvairių variantų panašumai parodo, kaip pasakos ėjo iš tautos į tautą, iš skirtingo krašto ir kontinento į kitus kraštus ir kaip kultūrinės įtakos tuos variantus interpretavo, kad jos būtų suprantamos to laiko ir tos tautos žmonėms. Antroje knygoje autorius dar giliau eina į kultūrinės gelmės, atskleidamas jos klotus, susidėsčiusius vienus prie kitų.

Kultūrinės gelmės pasakose patraukia skaitytojo dėmesį ir traukia jį kartu su autoriumi toliau gilintis į praeitį, įvairias šaltines įtakas ir tautinius savitumus. Ieškodamas religinės pras-

Adomas Galdikas niekada nebuvo akdina užsidaręs nuo visuomenės, kol sveikata leido, jis buvo dažnas įvairių minėjimų, koncertų ir kitokių susibūrimų dalyvis.

mės ir religinių elementų pasakose, autorius ieško jų pagonišku, islamo, krikščionybės religijų susijungime tose pačiose pasakose, kuriose kartais išryškia Mergeles Marijos vaidmuo.

Skaitytojas ir šią antrąją dalį seks su dideliu idomumu. Ypač toks, kuris domisi gilesne praeimi, kuris nori išsiaiškinti dabarties kultūrinės apraiškas, kultūros išsirutuliojimą nuo proistorės iki istorinių laikų. Stilinga ir aiški kalba, gili interpretacija rodo autorių gerai išstudijavus kultūrinių ir religinių klotų susidūrimą ir aukštesnės kultūros persvarą.

• **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS**, 1969 m. spalio - gruodžio mėn. Nr. 4. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos organas. Garbės redaktorius S. Biežis. Redaktoriai — S. Budrys, A. Garūnas ir V. Tauras. Atsakingasis redaktorius — M. Budrienė, 2751 W. 51st St., Chicago Ill. 60632. Administruoja Irena Makštutienė, 8743 Mobile Ave., Oak Lawn, Ill. 60453. Prenumerata 6 dol.

• **LIETUVIŲ DIENOS**, 1969 m. lapkričio mėn. Nr. 9. Vyr. redaktorius Bernardas Brazdžionis. Leidėjas Antanas Skirius. Administratorius Juozas Andrius. Žurnalas

išėina kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė prenumerata 8 dol.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters —
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers •

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

MOVING
Perkrausto baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkaami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidėdant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels) Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service
2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šešt. 7 v. r. — 3 v. p. p. Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą. Savininkas MIKAS ČESAS

NAUJI PATVARKYMAI

Dabar galioja persiuntimui apmokėtu maitu siuntinių į U.S.S.R.

Palengvinama daiktų klasifikacija, kaikiuriems dalykams pakeičiamas muitas, ir t.t.

SENA PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 40 save egzistavime metų. Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėkojame jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TA PACIA DIENA PARUOSIAMI PERSIUNTIMUI.

Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės į **GLOBE PARCEL SERVICE, INC.**
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
TEL: — 215 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
TEL: — 212 982-8410

Arba į bet kurį mūsų skyriaus atstovą
PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Street
WA 5-8878

BALTIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

SO. BOSTON, MASS. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, ILL. 60632
4102 Archer Avenue
Tel. 254-4144

BRANCH CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO 44119
787 East 185th St.
486-1836

DETROIT, MICH. 48210
6460 Michigan Avenue
TA 5-7560

OMAHA, NEBR. 68107
5524 So. 32nd Street
731-8577

PITTSBURGH, PA. 15222
346 Third Avenue
GR 1-3712

LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
213-382-1568

SAN FRANCISCO, CAL. 94122
1236 — 9th Avenue
LO 4-7951

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison Street
617-798-3347

ELIZABETH, N. JERSEY 07201
956A Elizabeth Street
354-7608

HAMTRAMOK, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
365-6350

KANSAS CITY, KANSAS 66102
18 South Bethany
AT 1-1757

MIAMI, FLORIDA 33138
6405 Biscayne Boulevard
FR 9-8712

MINNEAPOLIS, MINN. 55414
217 E. Hennepin Ave.
FE 2-4908

NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Avenue
Tel. 224-0829

NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
OR 4-5930

PARMA, OHIO 44134
5432 State Road
749-3033

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Avenue
BA 5-5923

VINELAND, N. J. 08360
Parish Hall
West Lands Avenue
609-691-8423

SEATTLE, WASH. 98103
1512 N. 39th Street
ME 3-1853

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Avenue
257-2113

HARTFORD, CONN. 06103
11 Charter Oak Ave.
249-6255

CENTRAL OFFICE NEW YORK
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra **PODAROGIFTS, INC.** įgalioti imti dovany užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
400 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 294-4008

MIDLAND B-vė patarnauja taupant ir duoda namams įsigyti paskolas. Dėkojame už pasitikėjimą ir esame pasiruošę jums patarnauti ateityje.

4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts Paid and Compounded Quarterly

5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Minimum \$1,000

NAUJI LEIDINIAI

• R. Spalis, REZISTENCIJA. Romanas. Išleido Viltis 1969 m. 429 psl., kaina 6 00 dol.

Spalis yra talentingas pasakotojas. Romane pinasi ir tempia- si labai didelė intriga. Skaityto- jas, paėmęs į rankas, taip įsitrauks į knygą, kad ją per porą dienų perskaitys. Siužetas — Lietuvos studentų rezistencija prieš oku- pantus bolševikus 1940-1941 m. Knygoje auteriūs parodo politinį įžvalgumą ir gerai suvokią nepri- klausomybę augusio studento politinę psichologiją bei apskritai jų nuotaikas. Užtat dialogai gy- vi ir turiningi, įvykių pynė pa- gaunanti dėmesį, personažai gy- venimiški.

Jauni studentai organizuoja pogrindį, slapta gabena ginklus, ruošdamiesi sukilimui, gabiai

REZI- STEN- CIJA

R. SPALIS

Naujo R. Spalio romano "Rezisten- cija" viršelis.

slapstosi, sekami enkavedistų. Bet ir toje patriotinio užsidegimo nuotaikoje, jie pasiilieka gyvais žmonėmis, tarpais vedamais ro- mantiškojo širdies balso.

Sis romanas yra lyg tėsins ankstybesnių Spalio knygų. Visa eilė personažų pažįstami, vienoj kitoj vietoj daromos užuomi- nos į įvykius, pavaizduotus anuo- se veikaluose. Kai kurie įvykiai gal sunkiau rastų atramą tikro- vėje, bet apskritai, veikalas pa- trauklus, intriguojantis kaip su- augusiems, taip ir jaunimui.

• AKIRACIJAI, 1969 m. rugsė- jo mėn. Nr. 8. Atviro žodžio mėn- raštis. Redag. kolektyvas. Ad- resas: 6821 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė pre- numerata JAV 5 dol., kitur — 6 dol., atskiro numerio kaina 50 centų.

Mėnraštis liečia daugiausia šiandienines lietuviškas kultū-

rines ir visuomenines - politines problemas. Laikraštis stengiasi būti aktualus kartais net įvairių kraštutinių kaina. Skaitytojui krinta į akis tai, kad, rašant vi- suomeninėmis - politinėmis te- momis, dažniausiai akėjama lais- vojo pasaulio šios rūšies lietuvių bruzdėjimai, o rašant kultūrinė- mis temomis, akcentas daugiau dedamas ant okupuotos Lietuvos kultūrinio gyvenimo. Tača ir gaunasi kreivokas vaizdas. Atro- do, kad mes čia tik pešamės ir "durnių voliojame", o anapus ser gama vien kultūra.

ATSIŪSTA PAMINĖ

• O. Akmentins un L. Berzi- na, LATVIJAS IDEJA AMERI- KA. Amerikas Latviešu Tautiš- kas Savienības 50 GADI 1918— 1968. Izdevusi Amerikas Latviešu Tautiška Savienība Bostonā, 64 Sigourney, Jamaica Plain, Mass. 02130. Redakcijas Kollegija: A. Banga, A. Gailitis, L. Reiters, E. Dzelzkalējs. Copyright 1969, by American National Latvian Lea- gue, Boston, Mass. Iespiests Lie- tuviešu Enciklopedijas spiestuvē, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

• SKAUTŲ AIDAS, 1969 m. Nr. 6 ir Nr. 7. (du atskiri nu- meriai) Lietuvių skautų ir skau- čių laikraštis. Vyr. redaktorius v.s. Antanas Saulaitis, Old Colo- nial Road, Oakville, Conn. 06- 779. Administratorius — Kazys Šimėnas, 45 Alban St., Dorches- ter, Mass. 02124. Metinė prenu- merata 4 dol.

• SKILTIS, 1969 m. rugsėjo - gruodžio mėn. Nr. 13—14. Vin- co Krėvės ir Perkūno draugovių Chicagoje laikraštėlis. "Skiltis" redaguojama ir leidžiama Chica- gos Lituanicos tunto Perkūno ir Vinco Krėvės draugovių skautų. Redakcijos adresas: 7045 S. Cla- remont Ave., Chicago, Ill. 60636.

• SVYTURYS, 1969 m. spal- io mėn. Nr. 3. Washingtono moksleivių ateitininkų neperi- dinis laikraštėlis. Redaktorius: A. Dambriūnas. Padėjėjas: L. Vait- kus. Bendradarbis: M. Dambriū- naitė, I. Tamošiūnaitė, J. Vaičiū- laitytė, R. Vaitkutė. Redakcijos adresas: Svyturis, 4314 40th St., Brentwood, Md. 20722.

• SVECIAS, 1969 m. rugsėjo - spalio mėn. Nr. 5. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis.

Adomas Galdikas

Kompozicija

Leidžia Lietuvių evangelikų liu- teronų bažnyčios vyriausioji tary- ba tremtyje. Išeina kas du mė- nesiai. Atsakingasis redaktorius- senjoras kun. Adolfas Keleris. Faktinasis redaktorius — senjo- ras kun. Ansas Trakis, 6620 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 606 29. Administratorius ir technišk- as redaktorius — Fricas Šlen- teris, 28 Bremen 20, Kurt-Schu- macher-Allee II, Etage 4, Woh- nung 7. W. Germany. Prenume- rata Amerikoj ir Kanadoj 4. dol. Anglijoj ir Australijoj 1,5 svarų, Vokietijoj 8 markės. Atskiras nu- meris Amerikoj 60 centų.

• VILTIS, December, 1969. A Folklore Magazine. Redagu- ja ir leidžia V.F. Beliajus, P.O. Box 1226. Denver, Colo. 80201. Metinė prenumerata 3 dol. 50 centų, dvejiems metams — 6 dol. Viltis yra populiarius žurnalas, lie- čias daugelio pasaulio tautų tau- tosaką ir tautodailę. Kiekvienam jo numeryje pateikiama medžia- gos ir apie lietuvių folklorą.

• SALTINIS, 1969 m. spalio mėn. Nr. 5. Tikytinės ir tauti- nės minties žurnalas. Leidžia Sv. Kazimiero sąjunga Anglijoje. Re- daguoja S. Matulis, MIC. Redak- cijos narys — Vladas Šlaitas. Pre- numerata 15 šil. (2 dol.). Adre- sas: 16, Hound Rd., West Bridg- ford, Nottingham NG2 6AH, England.

— Garsusis olandų tapytojas Rembrandtas gimė 1606 m. lie- pos 15 d.

SV. TĖVO PADĖKA ORTODOKSAMS

Popiežius Paulius VI-sis savo ir pasaulio vyskupų sinodo var- du telegrama padėkojo Konstan- tinopolio ortodoksų Bažnyčios vyriausiam patriarchui Atenago- rui, už jo sveikinimus ir linkė-

jimus Romos vyskupų Sinodui.. Šventasis Tėvas telegramoje iš- reiškia viltį, kad šventajai Dva- siai laiminant pasaulio vysku- pų sinodo ir ortodoksų Bažny- čios pastangos, daug prisidės prie abiejų krikščioniškųjų Baž- nyčių vienybės įgyvendinimo.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

1) 5515 SO. DAMEN AVE.
2) 5996 SO. ARCHER AVE.

All Phones WA 5-8202

Telef. — 735-2345

WHITE CROWN ALCOHOL	Fifth \$5.19
V.S.O.P. COGNAC	Fifth \$4.98
Bottled in France	
GIN & VODKA	Quart \$3.39
	3 for \$10.00
STRAIGHT BOURBON 90 Proof	Quart \$4.49
FULL LINE Of Prepared COCKTAILS	each \$2.98
CALIFORNIA BRANDY	\$3.79
	3 for \$10.50
BEAM COLLECTOR BOTTLES, now only	— \$9.95
CALIFORNIA CHAMP.	Fifth \$1.69

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS

Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Avenue

Kampus 58th Street

Tel. — PROspect 8-9533

G E L Ė S

Vestuvės, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms

GUŽAUSKŲ

Beverly Hills Gėlinyčia

2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois

Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

REMĖKITE "DRAUGA"

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1218
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. Lituanica Ave. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

LUIZ AUTO REPAIR

6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629

TELEF. — 436-3699

KAROSERIŲS. SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DĄZIMO DARBAI

Atliekami tiksliai ir nebrangiai.

Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE

5%

6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE

4 3/4% per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of: Mar. 31 — June 30 Sept. 30 — Dec. 31

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMACK RD. Chicago, Ill. 60608

Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

THYs MODERNISKOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street Tel. 476 2345

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Dovydas P. Galdas — Geraldas F. Daimid

THYs MODERNISKOS KOPLYCIOS

4330-34 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas: YARds 7-1741-2

EARN 5 1/4% ON \$1000

INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 3/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly.

Savings in by the 10th earn from the 1st.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

Assets over \$141,000,000.00 • Reserves and Surplus over \$12,000,000.00 (more than twice the legal requirements)

Federal Charter • Federal Supervision

4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • V17-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-3 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. • Sat. 9 A.M.-12 Noon • Wed. No Business Transacted

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St. Chicago III 60629
Tel. 925-5988

Kalėdos, mirusiųjų prisiminimas ir Kankinių koplyčia

Artinas Kalėdos, didžiojo džiazgsmo šventė — Kūdikėlio Jėzaus gimimo diena.

Vienas išminčius yra kažkada pasakęs, kad kūdikis namuose — tai džiazgsmo šaltinis, tai taikos ir meilės pasiuntinys, tai poilsio vieta nekaltybei žemėje, tai ryšys tarp angelų ir žmonių. Kūdikis — tai miela žmonijos gėlė, naujai nukritusi iš paties Dievo namų, kad žydėtų žemėje.

Ar bent sekundę pamąsto apie tai šio laiko žmogus, bėgdamas apsiškęs pirkiniais — pavargęs, piktas ir erzlus, nežinas, ko be noris ar ieškas savo artimiesiems dovanų? Pirmą kartą švedamas Kalėdas, po kofos patatymo mėnulyje, žmogus nepajėgia pakelti kiek aukščiau minties, o braidžioja jau nuo rugsėjo mėnesio viską skandinančioje komercinėje bangoje.

Lietuvoje buvo gražus; giliai prasmingas paprotys. Kūčių vakarą šeima palikdavo prie stalo tuščią kėdę, tuo nepamiršdama ir prisiminimą brangių savo mirusių šeimos narių.

Kaip būtų miela ir gražu, kad mes, lietuviai, iškelę galvas virš to komercinio sumišimo, nemesume sunkiai uždirbtų pinigų, galvotrukėlių griebdami blizgu-

čius, sekančią dieną betinkančius į sąslavyną.

Tačiau apdovanoję gyvuosius lietuviška knyga ir laudies meno dirbiniais, vargstančiuosius ir paliegiusius maistu, apavų ir aprangą, nepamirškime ir mirusiųjų, skirdami, kas jiems priklausio. Kankinių koplyčios Vatikane užbaigimui dar trūksta geros lietuviškos tautos. Viena banga nesudaro vandenyno, tik lašas prie lašo mariomis nusitęsia.

Tad įmūrykime nuolat krentanti bei smunkanti skatiką šimtmečiais išsilaikiusioje šventovėje lietuviško meno Kankinių koplyčioje, amžiams palikdami gyvųjų vardus mūsų brangių asmenų.

Tada Kūčių vakarą, pavargę, bet dvasioje laimingi, kad buvo iškota gerumo pasaulio gyvenime, skirta, kas priklausė gyviesiems, tačiau nepamiršti ir mirusiųjų, žvelgdami į tuščią kėdę stalo vieta, apleistą artimųjų senokai ar visai neseniai, laukia su A. Jakštu galėsime giedoti:

Ant užkoto dailiai stalo
Šventą duoną vakar laužę
Jėzum džiaukties be galo,
Jei tik sąžinė negraužia.

Pasiruošimas Kalėdoms

STEFANIJA STASIENĖ

Su paskutiniu lapkričio sekmadeniu pradėjome reikšmingą krikščioniškąjį pasauliui metų laiką — Adventą. Tai laukimo ir pasiruošimo laikas. Advento liturgija mums paruošia Kristaus atėjimą, o šio laikotarpio papročiai paruošia nuotaiką ir aplinką šiai didžiajai šventei kuo iškilmingiau sutikti.

Adventas — graži ir prasmingų tradicijų laikas. Štai, kad ir advento vainikas, simbolizuojas amžinybę. Keturiuos jo puošiančios žvakės simbolizuoja Kristų — amžinąją šviesą, kurią tamsa negalima išnišinti. Mūsųose būdavo irgi gražus paprotys advento vakarais susiburti tyliai maldai ar giesmėi. Adventas mūsų krašte buvo tylos laikotarpis. Juk ir gamta, rudens audroms pražūsus, užmigdavo šalčio ir sniego patale. Tada tylia įsiviešpataudavo ir žmonių širdyse. Ne veltui senieji sakydavo, jei advente dainuos — Kalėdose sirgsi. Tokioj ramioj ir šventiškoj nuotaikoj vykdavo ir pasiruošimas Kalėdoms. Seimininkės iš anksto surinkdavo savo mėgiamiausius ir išbandytus receptus, įsigydavo reikiamus prieskonius kvapniems Kalėdų sausainėliams bei meduoliams kepti ir, žinoma, ilgais prieškalėdinio meto vakarais juos kepavo. O malonus kvapas sukeldavo jaukią ir šventišką nuotaiką.

Sekant tradiciją, Kalėdoms kepami maži įvairių formų ir kvapų bei spalvų sausainėliai, kurie vėliau padengiami balta glazūra. Dabar būtų irgi pats laikas pradėti sausainėlių kepti. Tad pamėginkime šį kartą, šiuos puošnius sausainėlius.

Sausainėliai

Imti: 3 didelius kiaušinius, 1 puoduką cukraus, 5 lašus any-

žių aliejaus, 1,5 iki 2 puodukų miltų, pusę šaukštelio kepimo miltelių.

Kiaušinius plakti palengva, vis įpilant cukraus. Visą cukrų supylus, dar plakti 30 minučių. Supilti anųžių aliejų. Miltus sumaišyti su kepimo milteliais ir, palengva persijotus, berti į kiaušinių mišinį. Dar maišyti 5 minutes.

Skardą (be kraštų) patepti šiek tiek sviestu ir pabarstyti miltais.

Arbaitinius šaukšteliu (ne visai pilnu) paimti masės ir kitu šaukšteliu nustumti ant skardos. Sudėti eilėmis ne per arti ir palikti taip stovėti 10 val. arba per naktį. Kepti prie 350 laipsn. temp. apie 20 minučių, arba iki šiek tiek pagels.

Jų nereikia niekuo padengti, nes sausainėliai savaime žvilga. Viršus skirsis nuo pagrindo.

Laikyti sandariai dėžėje.

Ar moderniškas jaunimas yra idealistiškas?

Kai kurie mano, kad dabartinė karta yra ir labiausiai moraliniai jautri, kokios ligi šiol niekad neturėta. Jų domėjimasis rasine lygybe, vargšų bėdomis ir Vietnamo karu yra cituojami, kaip to jautrumo įrodymas. Iš kitos gi pusės yra tie, kurie vadina tai veikiausiai emocine suirute negu nuosirdžiu idealizmu. Jie primygtinai pabrėžia, kad ankstyvosios karto savanoriškai tūkstančiais vykdavo kaip misionieriai, dvasiškai, mokytojai ir socialiniai darbuotojai tais laikais, kai algos buvo labai menkos ir nieks nepažinojo unių. Jie tvirtina, kad didžioji dauguma, taip vadinamo, jaunimo idealizmo iš tikrųjų yra tikrai kombinacija jėgos alkio ir suerzinimų pamėgimo.

Dailininkas Adomas Galdikas Kazio Binkio minėjime kalbasi su soliste Vince Jonuškaite (dešinėje ir aktorė A. Dauguvietyte. Nuotr. V. Maželio

Moterys susilygina darbe su vyrais

N. BUTKIENĖ

Šiandien moterys išsikovoję vienodas teises su vyrais ir imasi kiekvieno darbo, kurį anksčiau dirbdavo vien vyrai. Moterims pavyko gauti net aukštus postus diplomatinėje. Pirmoji moteris, kuri buvo paskirta atstovauti savam kraštui kitoje valstybėje buvo ponė Kolontaj. Ją paskyrė bolševikų valdžia, išgalėjusi Rusijoje prieš 50 m. Tuo būdu Kolontaj buvo šioj srityj pionierė. O dabar mažai kas kreipia dėmesio ir nesistebi, jei moteris skirama diplomatinėn tarnybą, kaip pasiuntinė. JAV-bės turėjo populiarią diplomatę Romoje ponią Clare Booth Luce.

Nuo diplomatių ligi joikių

Rusijoje moterys, ne tik susilygino su vyrais profesiniame darbe, kaip gydytojos, inžinierės ir t. t., bet ir fiziniame, kuris buvo skaidrus, vien tik vyrų jėgoms, kaip antai, pėkų krėvelės, gatvų šlėvės, valytojos, plytų nešiotojos ir panašiai. Tuo tarpu gi amerikiečiai vyrai stengiasi padėti moterims net namuose, palengvindami joms namų apyvokę ir net pasiimdami indų plovimo našta.

Moterys, ypač amerikietės, stengiasi visokiose sporto šakose išsikariauti sau prideramą vietą. Tiesa, ligi šiol sporto varžybos vyrams ir moterims vyksta atskirai. Tačiau, štai, kai kurios užsienorės dalyvauja lygiai su vyrais varžybose, būtent, tapti profesionalėmis joikiėmis. Vyrai tokioms

Vyrai, įsitikinę savo pranašumu, rizikuoja vairuoti, net būdami šiek tiek išgėrę svaigalų arba paveikti įvairių emocijų, nors psichologai ir perspėja vengti vairuoti depresijos nuotaikoje. Moterys, kaip pasirodė, priešingai, taip nesielgia.

Pats dr. Woehr yra vidutinio amžiaus, truputį pražilęs, ramaus būdo, vienas pagrindinių žinovų psichologų Philadelphiaje, didelis autoritetas, be to, dar vienos tarptautinės oro linijos patarėjas, turįs nuosavą lėktuvą ir jau dešimt metų besinaudojantis lakūno leidimu.

Jo žmona taip pat igijo lakūnės pažymėjimą. Tačiau net trejetą metų vyras neleido jai savarankiškai skristi. Tik, kai jis įsitikino, kad ji puikiai skraidė, jį leido jai vairuoti jų lėktuvą, kad, reikalui esant, žmona galėtų jį pavaduoti.

Nors jis pats jau 31 m. laimingai vairuoja automobilį, bet vis dėlto jam atsidėjo ir mažai nesusipratimai kelionėse, o jo žmonai per tą laiką viskas klyso: kuo puikiau.

Šiandien dažnai pasitaiko tarp taksistų šoferių ir moterų, kurios vairuoja neblogiau už vyrus. Jos net dirba kaip mokyklinių autobusų šoferės.

Ekonomistė, lašūnė, o svajoja apie mėnulį

Atrodo, kad dabar ne tik šoferės — moterys susilygino su vyrais, bet ir lakūno garbe vyrams teks pasidalinti su moterimis. Viena tokių pirmųjų atsiradusių

sporto konkurentėms labai priešinosi, laikydami tą amatą tik savo vyriška privilegija. Pradžioje jie boikotavo arklų lenktynes, jei jose žadėjo pasirodyti moterys. Pagaliau, vyrai nusileido, ir šiaudien jau kelios moterys gavo oficialius leidimus būti joikiėmis.

Beveik ligi šios dienos vyrai pajaukia ir peikia moteris — automobilio vairuotojas. Jei tik pasitaikydavo katastrofa ir vieną iš susidūrusių mašinų vairuodavo moteris, tai vyrų nuomone, ji būtinai būdavo kaltė. Jų tvirtinimu, ko geresnio galima laukti iš moters?

Vyresnės moterys — puikios vairuotojos

Neseniai dr. Harry J. Woehr, industrialinės klinikos psichologas, po ilgų tyrimų priėjo išvados, kad moterys, sulaukusios 45 m. amžiaus yra tikrai geros mašinų vairuotojos. Dr. Woehr pravedė kompiuterio pagalba tokį tyrimą. Jis nustatė, kad iš apklaustų vyrų 100 proc. jų yra įsitikinę, kad jie yra geri, saugūs vairuotojai. O iš moterų tik 84 proc. tokio drąsumo teparodė. Tačiau 18 mėn. laikotarpy apie 10 iš jų vyrų — pagyrų turėjo katastrofas, o iš moterų tik 2.

Vienu metu vyras neleidžia jai savarankiškai skristi. Tik, kai jis įsitikino, kad ji puikiai skraidė, jį leido jai vairuoti jų lėktuvą, kad, reikalui esant, žmona galėtų jį pavaduoti.

Nors jis pats jau 31 m. laimingai vairuoja automobilį, bet vis dėlto jam atsidėjo ir mažai nesusipratimai kelionėse, o jo žmonai per tą laiką viskas klyso: kuo puikiau.

Šiandien dažnai pasitaiko tarp taksistų šoferių ir moterų, kurios vairuoja neblogiau už vyrus. Jos net dirba kaip mokyklinių autobusų šoferės.

Ekonomistė, lašūnė, o svajoja apie mėnulį

Atrodo, kad dabar ne tik šoferės — moterys susilygino su vyrais, bet ir lakūno garbe vyrams teks pasidalinti su moterimis. Viena tokių pirmųjų atsiradusių

Ekonomistė, lašūnė, o svajoja apie mėnulį

Atrodo, kad dabar ne tik šoferės — moterys susilygino su vyrais, bet ir lakūno garbe vyrams teks pasidalinti su moterimis. Viena tokių pirmųjų atsiradusių

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Dail. M. Stankūnienė, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus moterų komiteto atstovė, suorganizavo lietuvių moterų ekskursiją į Chicagos Meno institutą — apžiūrėti REMBRANDTO meno kūrinių parodas. Ekskursantės turėjo bendrus priešpiečius to paties instituto rūmuose, kurio vadovas dail. G. Schneider padarė didžiojo dailininko Rembrandto kūrinių apžvalgą. Vadovas parodė drobėje būdingesnius Rembrandto kūrinius, supažindino su jo meno kryptimi, technika ir patį kūrėją palygino su kitais ano meto dailininkais.

Nežiūrint, kad buvo šokiadienis, ekskursijoje dalyvavo 140

pobūdžio ir pareikalauja nemažai jėgų iš moterų.

Gydytojo patarimai kaip nepavargti

Dr. Jacob Graham, ortopedinio skyr. šefas Lenox Hill ligoninėje, New York, duoda moterims keletą patarimų, kaip bedirbdamos jos mažiau pavargtų.

1. Jei pastebėsi pirmą krentantį medžių lapą, neskubėk per daug energingai valyti namą.

2. Nekilnok sunkių daiktų, ypač sunkesnių kaip 25 svarų. Tačiau jei būtinai reikia, tai pasaugok nugarą. Stenkis dirbti rankomis, kojomis ir net šlaunimis, kad tik nevargyt viena nugarą.

3. Prėš pradėdant kokį sunkų darbą, pirma gerai pagimnastikuok nugarą, kojomis ir rankomis, kad raumenys priprastų prie visokių judesių. Mėginti rankomis pasiekti grindis, lenktynyti ke-

moterų. Reikia, lietuvių moterys domisi menu.

★ M. Krauchūnienė, Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubo ligametų pirmininkė, Kalėdų švenčių proga, pristatė tautinį meną plačiai Chicagos visuomenei. Ji išstatė lietuviškos kalėdinės eglutės ornamentiką — papuošalus Centrinėje Chicagos bibliotekoje, vidurinėse ir šiaurės Chicagos kelių priemiesčių bibliotekose. Tai neabejotina, kad mūsų tautodailės dirbinių pamatys tūkstančiai šviesesnių amerikiečių.

★ Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago klubas savo paskutiniame visuotiniame metiniame susirinkime išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis taip: pirm. — M. Krauchūnienė, vicepirm. — E. Sidzikauskienė, vicepirm. — M. Macevičienė, išd. B. Lenkevičienė, korespond. — K. Leonaitienė, susirink. sekr. — O. Lorientienė, protokolų sekr. — J. Valdienė.

Po Naujų metų valdyba mano suruošti kultūrinę popietę, kurioje bus pristatyta LMK. Federacijos išleista knyga "Lithuanian Woman."

★ Inž. ir arch. sąj. Moterų pagalbinių vienetų suruoštas po buvęs praėjo su didžiuoju pasisekimu. Vieneto pirm. St. Semėnienė, atidarydama pobūvį Jaunimo centre Čiurlionio o galerijos salėje, pasidžiaugė gausiu svečių atsilankymu, dėkodama atvykusiems, kvietė visus pabendrauti jaukioje šeimyniškoje atmosferoje. Po trumpo sveikinimo, pakvietė akt. E. Vilutienę (vieneto narę) prarasti programą. Poetė Ada Karvelytė-Dubauskienė (neseniai su kiais išleistoje plokštelėje dalyvavusi sėkmingai su savo poezija), taipgi buvusi vieneto valdyboje, paskaitė pluoštą nuotakų eilėraščių iš savosios kūrybos. E. Vilutienė aktoriškai perdavė satyrą iš Lietuvos "Apie vėžių atgaivinimą" ir perskaitė "Anykščių šilėlį Chicagoje". Gėlių valsui gvazdikus pint nėlėse pardavinėjo V. Barienė ir N. Vengrienė. Salė buvo išpušta rudens nuotaikoms pritaikytais grybiais, įvairiaspalviais lapais, spalvotom lempom ir žvakėmis. Turtingas vaizdas sunėšė pačios narės. Valdyboje energingai darbuojasi: B. Briedienė ir E. Varankienė, vicepirm., O. Paulikienė, sekretorė, A. Slonskienė, išd., ir H. Žitkienė, narė. Visas pelnas skiriamas labdarystei. M. L.

Generolas S. Diumantas birutinių baliuje kalbasi su artistėmis sol. J. Šalčiūnė ir muz. Petkus. Nuotr. V. Noreikos

nama moterims. Rodos, belieka tik išgirsti, kad ir didelių laivų vairuotojų — kapitonų tarpe atsirado moterų.

Moteriškoji šaka — namai

O tačiau yra viena darbo šaka, kuri išimtinai priklauso moterims. Netgi amerikiečiai vyrai, dženclmenai, negali jų pavaduoti — tai namų valymas kiekvieną pavasarį ir rudenį.

Pirmiausia moterys patikrina visus šeimos drabužius. Išėjusius iš mados atiduoda į valyklą, o paskui siunčia labdaringoms organizacijoms.

Paskui jos skuba, jei netarnauja, išvalyti visą butą, kol dar vyrai ir vaikai negrįžo namo.

Darbai apie namus yra fizinio

lius, sukti liemenį, panašiai, kaip dabar daro jaunimas šokdamas. Pradėt kiekvieną mankštą iš pradžių po 5 kartus, paskui po 10, 16 ir 20.

4. Pajutus nuovargį — daryti pertrauką.

5. Batai turi būti patogūs. Vengti aukštų kulnų, taip pat sandalių bei šliurių. Išvardintieji vargina kojas ligi skausmo.

6. Jei laiku nepastebėsi nuovargio ir pajusi nugaros skausmą, tuoj atsigulk tinkamai pailsėti. Reikalui esant, didesniais skausmų įsimetus, paimti dvi tabletes aspirino. Tuo atveju dar gerai padeda šilta vonia. Joje reikia pagulėti ne mažiau 15 minučių.

Jei ir po to nugarą nenustos skaudėti, neatidėliojant kreiptis į savo gydytoją.

Kaip teisingai elgtis,

Spaudoje teko pastebėti tokį klustelėjimą etiketo žinovai Emily Post.

Klausimas: Ar teisinga jaunam dvasiškiui (35 m.) pasilikti sėdinčiam, kai 71 m. jo parapijietė įžengia į kambarį? Jis atėjo jos aplankyti po ligos.

Atsakymas: Kiekvienas 35 m. vyras turi atsistoti, kai vyresnė moteris įžengia į kambarį, nežiūrėti kas jis yra ar dėl kurios priežasties jis ten atsirado.

Daiva Dobiliene

— Suezo kanalas buvo atidarytas laivų plaukimui 1869 m. lapkr. 17 d.

Chicagos Lietuvių moterų klubas vizituoja šv. Šeimos vilos gyventojus. Vidury klubo garbės pirmininkė Juzė Daužvardienė, (II-j kairėje) kl. pirmininkė Genovaitė Ambrozaitė - Krajček, vizito ruošimui komiteto pirmininkė Aldona Brazienė, seselė M. Klemenciū, vilos viršininkė, klubo narė. Prie seselės Klemencijos — Marija Rudienė, Vilos gyventojai — lietuviai, -ės. Akordeonistas Jurgis Jonikas.